

MÄTBART

NUMMER 2 | 2024 EN PUBLIKATION AV BIOMETRIA

EN SKOGSJÄTTES STRÄVSAMMA SÖKANDE EFTER ENERGI GAME, SET, TRÄ

VÄRMANDE MÄTNING PÅ VÄSTKUSTEN

Träffa Mats Ohlsson i
Mölndal – Sveriges mest
västliga mätplats.

SKOGSSVERIGE LADDAR

Fyra aktörer berättar om
fördelarna med VIOL 3 och
delar sina bästa tips.

SKOGENS AKROBATER

Vi djupdyker i
ekorrarnas våghalsiga liv
uppe bland trädtopparna.

ANSVARIG UTGIVARE

Ingela Ekebro

CHEFREDAKTÖR

Ulrika Sten

REDAKTION

Ulrika Sten

Lena Kjellberg

Tanja Keisu

Anna-Lena Hugosson

Beatrice Yxhammar

Jan Strand

Carina Walding

SKRIBENTER

Ulrika Sten

Tanja Keisu

Beatrice Yxhammar

Jan Strand

Carina Walding

KONCEPT OCH TEXTPRODUKTION

Comma PR

ART DIRECTION

Jonas Clevström

FOTO

Jonas Clevström

TRYCK

Prinfo Accidens

UPPLAGA

2 700 ex

KONTAKT

redaktion@biometria.se

Alle material som publiceras i Mätbart kan komma att lagras och publiceras digitalt. Biometria äger rätten till all text och bild där inget annat anges. Använt papper bör samlas in och återvinnas.

LEDARE

2024 lider mot sitt slut och det är dags att summera Biometrias ekonomiska år. Trots en skakig omvärld, en volatil marknad och sjunkande volymer så har vi levererat ett resultat som ser ut att landa i nivå med vår långsiktiga plan vilket är glädjande för både oss och våra medlemmar.

För 2025 blir ett år som inget annat för Skogsbranschen. VIOL 3 kommer innebära många förändringar och alla vi på Biometria har nu fullt fokus på att se till att Go Live blir så smidig som möjlig för våra kunder. Vi kommer behöva arbeta tillsammans i en ännu högre utsträckning än tidigare och hjälpa varandra att prioritera rätt saker. Det är nu vi visar vilken kraft *ett* Biometria besitter som organisation.

Att vi nu går in i Go Live-året märks även i 2025 års budget som hela verksamheten varit engagerad i och lagt ner ett fantastiskt jobb på. Vi ser att det under

2025 blir mycket viktigt att vi prioriterar vår tid och våra ekonomiska resurser rätt. Vi har åtaganden mot våra medlemmar och externa intressenter och det är av yttersta vikt att vi levererar en balanserad budget i linje med dessa åtaganden så att alla parter fortsätter att ha ett fortsatt högt förtroende för Biometria.

Just nu arbetar hela Biometria för fullt med omläggningen till VIOL 3. Styrelsen har fattat beslut om en ny prismodell och vi på ekonomiavdelningen har under hösten räknat på vad detta innebär i prissättning av de nya tjänsterna. Det har varit ett stort jobb och vi kommer under 2025 noga följa nyttjandet av våra tjänster i VIOL 3 för att vid behov kunna göra justeringar i priserna. Vi håller även på att förbereda så att vi ska kunna fakturera våra tjänster från VIOL 3. Det är ett omfattande projekt och i detta deltar även medarbetare från marknad och IT.

2025 blir året när VIOL 3 lanseras och i det här numret av Mätbart kommer du kunna läsa mer om vilka fördelar olika aktörer ser med VIOL 3 och ta del av deras bästa tips inför Go Live. Vi får också träffa Elfrida Rehn igen som bytt roll och berättar om hur Biometria förbereder inför omläggningen. Mätbart besöker även Mölndals värmeverk som är Sveriges västligaste mätplats där virkesmätaren Mats Olsson arbetar.

Visste ni förresten att skogen tagit plats på catwalken? Eller att byggandet av flerbostadshus i trä ökar? Om det och om det träälskande djuret ekornen får ni läsa mer om i detta nummer.

Det är något speciellt med jultider och själv njuter jag av doften av julgran i december.

*Jag vill också passa på att önska er alla
en fin jul och en skön ledighet.*

HELENA SANDSTRÖM WALLIN

02.05.25

Förberedelsernas tid är här

Den 2 maj 2025 ska det finnas en körbar version av VIOL 3. Det är Biometrias viktigaste uppgift att se till. Men skogsbranschen måste också göra sin del och förbereda sig för övergången. Det är ett rejält arbete som måste göras. Hör vad Biometrias VD Ingela Ekebro och Karin Hjern, leveransområdeschef för Forest Storm, har att säga om saken.

Sakta men säkert närmar sig datumet för den stora lanseringen av det nya navet i skogsbranschens affärer. Och när VIOL 3 drar i gång kommer det att bli tydligt vem som har gjort sin hemläxa och vem som har slarvat med förberedelserna.

– Vårt jobb är att säkerställa att det går att flytta alla affärsprocesser från VIOL 2 till VIOL 3 på ett smidigt och säkert sätt. Det är helt nödvändigt eftersom affärslogiken kommer att vara helt annorlunda. Systemen kan inte heller prata med varandra och dessutom kommer VIOL 2 att stängas för nya affärer kort efter att VIOL 3 har öppnats. Den sista oktober 2025 är sista dag för inmätning, säger Ingela Ekebro och fortsätter:

– Biometria kommer inte att kunna göra hela jobbet, var och en måste själv se till att vara förberedd för att gå live 2 maj.

”För att vi ska lyckas med vårt uppdrag behöver vi branschens engagemang och samarbete”

Utan förberedelser inga affärer

Karin Hjern, som sedan flera år jobbar i Forest Storm-projektet med att stötta och hjälpa VIOL-kunder under övergången till VIOL 3, tillägger:

– Vi finns till hands för att stötta och för att fortsätta kunna göra affärer i framtiden så krävs det att man jobbar med sina egna förberedelser. Man måste förstå konsekvenserna annars, säger hon.

Deras gemensamma budskap är att nu är det på allvar. Och att det är viktigt att alla är med på tåget.

– Vi har ju ropat på vargen alla fall i fem års tid så jag kan förstå att det kan skapa en lite avslappnad inställning. Och man kan tycka att det är långt till maj men det är nu det gäller. Biometria kommer inte att kunna garantera hjälp till dem som kommer för sent, säger Ingela Ekebro.

Ingen tango på egen hand

– För att vi ska lyckas med vårt uppdrag behöver vi branschens engagemang och samarbete. Vi kan inte dansa tango på egen hand, säger Karin Hjern, både på allvar och med en glimt i ögat.

Hon berättar att de stora kunderna tar stort ansvar men det är fortfarande så att man i branschen generellt sett släpar efter när det gäller deadlines. Det kommer till

exempel fortfarande inte in tillräckligt med beställningar på så kallat masterdata för att hon ska känna sig nöjd.

– Jag förstår att den här biten är lite krånglig. Du kanske sitter med uppgifter som någon satte upp på företaget för länge sedan och nu är det du som ska göra jobbet. Vi försöker minska tröskeln att komma in med uppgifter på rätt sätt så gott det går, säger Karin Hjern och fortsätter:

– Tidigare har det mest handlat om förberedande arbete och utbildning. Nu gäller det i stället att planera hur du ska genomföra dina affärer i framtiden och vi märker att det inte är helt lätt. Storföretagen kan ha svårt att hinna med för att de har så mycket data som ska skickas in. De små företagen har också svårt att hinna ta sig tid.

Ökad bemanning i supporten

För att kunna samverka vidare med dem som klivit in i VIOL 3 är det mycket viktigt att man har gjort sitt eget arbete i processen. Den insikten tror Ingela Ekebro inte helt har sjunkit in hos alla som är berörda av förändringen.

– Det finns en Go Live-plan med flera viktiga deadlines; en beställningsstig och milstolpar som företagen behöver förhålla sig till. Ju senare uppgifter kommer in desto svårare blir det för oss att kunna hjälpa dem i samma utsträckning som nu. Vi har ju ökat på bemanningen i supporten för att ta hand om den här puckeln. Men vi kan inte skala upp organisationen med massor av personer med kort varsel om företagen inte är klara vid Go Live, säger hon.

”Det finns en Go Live-plan med flera viktiga deadlines; en beställningsstig och milstolpar som företagen behöver förhålla sig till.”

Följ allas framsteg

Biometria har börjat visa hur hela branschen ligger till genom att lägga upp aktuell information om detta på hemsidan. Där kan medlemsföretag och kunder se vilka framsteg som de själva, deras affärspartners och andra företag har gjort när det exempelvis gäller milstolpar och beställningar. Informationen kan även användas till att hjälpa och motivera affärspartners som kanske halkat efter.

– Det är en stor hjälp för oss alla att veta hur branschen ligger till med förberedelserna, säger Ingela Ekebro.

BIOMETRIA

Ny prismodell och priser för VIOL 3

Den nya prismodellen och priserna för VIOL 3 är nu fastställda och kommer att träda i kraft i samband med Go Live. Prismodellen bygger på en transparent struktur som gör det enkelt för dig som kund att följa sambandet mellan konsumtion och fakturering. Läs mer om detta på vår hemsida.

E-utbildning för skogsägare

Biometrias nya utbildning handlar om hur man ökar virkesvärdet vid avverkning genom en bättre aptering. Utbildningen riktar sig till självverksamma skogsägare som vill öka kunskapen i de skogliga sortimenten och hur man undviker onödiga tillredningsfel.

Foto: Lena Kjellberg

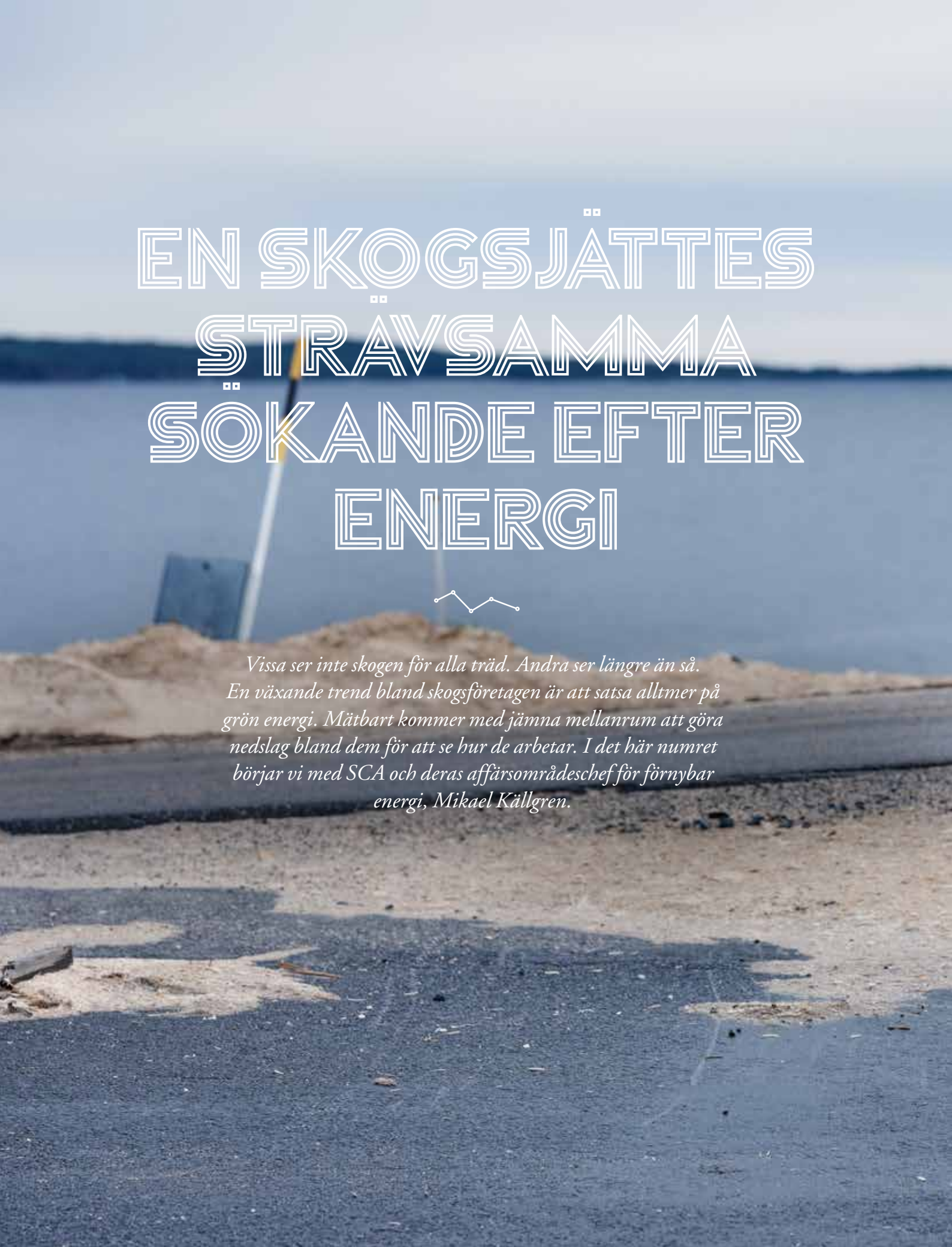
Foto: Lena Kjellberg

Nya distriktschefer

Elfrida Rehn är ny distriktschef för FMC Syd, och efterträds av Jonas Karlsson som distriktschef för Vimmerby. Jonas har lång erfarenhet inom virkesmätning och har bland annat arbetat som distriktschef på gamla VMF Syd. De senaste åren har Jonas varit chef för den branschgemensamma väglassningen i Götaland samt varit distriktschef för Kalmar.

Nya Account Managers

Eric Barck och Emma Karlsson är nya Account Managers hos Biometria. Eric kommer närmast från Sveaskog där han bland annat arbetat som virkesköpare. Han har även haft olika roller inom SCA, IKEA och Holmen Skog. Emma kommer närmast internt från Biometria där hon haft rollen som Affärskonsult med en viss inriktning mot tjänsteområde Transport.

EN SKOGSJÄTTES STRÄVSAMMA SÖKANDE EFTER ENERGI

*Vissa ser inte skogen för alla träd. Andra ser längre än så.
En växande trend bland skogsföretagen är att satsa alltmer på
grön energi. Mätbart kommer med jämna mellanrum att göra
nedslag bland dem för att se hur de arbetar. I det här numret
börjar vi med SCA och deras affärsområdeschef för förnybar
energi, Mikael Källgren.*

Skogsbolaget SCA behöver knappast någon närmare presentation. Företaget har länge varit en jätte på den svenska marknaden och är dessutom Europas största privata ägare av skogsmark.

Totalt förvaltar man omkring 2,7 miljoner hektar, varav två miljoner hektar är produktiv skogsmark. Det motsvarar uppemot nio procent av Sveriges totala produktiva skogsmark. Men på företagets marker står numera inte enbart träd utan även flera vindkraftsparker.

”Just nu bygger vi en egen vindpark i Ånge som kommer att bli klar nästa år. Den kommer att producera 333 gigawattimmar per år”

Självförsörjande på el

– Vi har marker med goda vindlägen som lämpar sig mycket bra för vindkraft. Många av dessa platser arrenderar vi ut till vindkraftsoperatörer – just nu står cirka 20 procent av Sveriges vindkraft på vår mark. Men ett av våra mål är också att utveckla fler vindparker på egen hand för att producera grön el och uppnå en hög självförsörjning av elektricitet. Just nu bygger vi en egen vindpark i Ånge som kommer att bli klar nästa år. Den kommer att producera 333 gigawattimmar per år, säger Mikael Källgren.

Energifrågor ligger honom varmt om hjärtat efter nästa trettio år i branschen, varav de sista nio på SCA.

Han förklarar att de två energislag som har lägst kostnad per producerad kilowattimme är sol- och landbaserad vindkraft.

– De ligger på halva kostnaden inklusive kapitalkostnad jämfört med havsbaserad vindkraft och kärnkraft. I första hand vill vi ha så mycket av den billiga elen som möjligt, sedan får man ta till av den andra. Sverige har unika förutsättningar med mycket vindkraft och vattenkraft. Jag tror att alla fossilfria kraftslag behövs för den gröna omställningen, säger Mikael Källgren och fortsätter:

– Det är många och starka åsikter runt energifrågan och många verkar inte lyssna på vad sakkunniga inom branschen och forskning säger. Jag tycker att man ska låta bli att polarisera lösningen innan vi har utrett alla alternativen. Man kan blunda för fakta ett tag men till slut kommer verkligheten att komma i kapp oss alla, inte minst tidsaspekten för att få till stånd ny produktion. Låt oss i stället fokusera på våra kortsiktiga möjligheter och utreda vad som både ger konkurrenskraft och är bäst på lång sikt för klimat och miljö, säger han.

Använda hela trädet

Att SCA satsar på förnybar energi är något som pågått sedan 2010, även om det till en början sågs som en marginalverksamhet. I dag har det vuxit och blivit ett externt redovisat segment för aktiemarknaden och analytiker.

– Skogen är vår kärnverksamhet men man kan göra så mycket mer av trädet. Och vi har ett uppdrag att få ut ett maximalt värde ur varje träd och markinnehav. Så den råvara som inte blir trävaror, papper eller massa använder vi och producerar grön el, biobränslen och gröna kemikalier, säger Mikael Källgren.

”Varje produkt vi producerar som ersätter fossila material och bränslen gynnar kampen mot vår största utmaning, klimathotet”

Nästa generations drivmedel

Satsningen har gjort att SCA i dag är en av Sveriges största leverantörer av biobränslen, dels oförädlade produkter från skogen, dels förädlade i form av pellets. Inom förnybar energi producerar företaget även produkter inom nästa generations drivmedel, bland annat baserat på tallolja tillsammans med energiföretaget St1 i ett gemensamt ägt bioraffinaderi i Göteborg.

Den växande skogen tillsammans med produkternas nytta gör att SCA:s netto bidrar med en positiv klimatnytta på cirka 13 miljoner ton koldioxidekvivalenter varje år.

– Varje produkt vi producerar som ersätter fossila material och bränslen gynnar kampen mot vår största utmaning, klimathotet. Om vi ska klara målen utifrån energiperspektivet måste vi ställa om. Och omställningen kommer att leda till växande marknader inom förnybart. Där sitter vi på unika konkurrensfördelar eftersom vi har både marken, erfarenheten av stora projekt och infrastruktur. Vi sitter också på de råvaror som behöves för produktionsanläggningar för biobränslen, grot, tallolja, spån och bark, säger Mikael Källgren.

Nyckeln är samarbete

Alla har ju dock inte samma muskler som SCA. Vad har han då för råd till mindre företag som vill hänga med på tåget?

– Detta är inte en resa som man gör på egen hand. Jag tror att nyckeln är samarbete, både inom branschen och gränsöverskridande. Oljebolagen söker till exempel med ljus och lykta efter sätt att ställa om sin verksamhet. Och efterfrågan inom förnybart kommer att bli stor över tid, även om det fortfarande ifrågasätts ibland, säger han.

Mikael Källgren vet att mycket hänger på vilka politiska beslut som tas. Just drivmedelsmarknaden beskriver han som väldigt volatil.

– Sverige gick från att vara en av Europas största marknader för biodrivmedel till en av de minsta över en natt efter sänkningen av reduktionsplikten. Det främjar inte fortsatta investeringar, ingen vågar satsa när det är så regulatoriskt drivet. Det behövs i stället mer långsiktiga åtaganden och att EU håller kvar sina klimatambitioner.

Robustare samhälle

Självklart gäller det att möta alla de utmaningar som finns kring klimatfrågan. Men Mikael Källgren menar att det även handlar om att skapa motståndskraft i den föränderliga samtiden.

– De produkter som vi producerar kan användas både civilt och militärt vilket är relevant att tänka på i dessa tider. Självförsörjningsgraden är viktig och man ska inte underskatta möjligheten att kunna tillverka drivmedel, värme och el på egen hand och Sverige har de förutsättningar som krävs. Klimat- och motståndskraft går i det här fallet hand i hand.

”Sverige gick från att vara en av Europas största marknader för biodrivmedel till en av de minsta över en natt efter sänkningen av reduktionsplikten.”

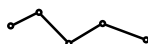
Det finns fortfarande motstånd till den gröna omställningen. Både hur den ska gå till och om den ens behövs. Mikael Källgren säger att han har respekt för att det finns människor som vill att samhället ska utvecklas i en annan riktning.

– Jag accepterar att det finns andra åsikter men utmaningen samhället står inför är så pass viktig att vi behöver luta oss mot fakta i debatter och diskussioner. Jag upplever inte att så är fallet vare sig det handlar om skogen eller energiförsörjningen.

NAMN: Mikael Källgren **UTBILDNING:** Energiingenjör från UU **ÅLDER:** 51 år **FAMILJ:** Fru och fyra utflugna barn
BOR: På Alnön i Sundsvall **FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN:** Den betyder kor, fiske, svamp och bär.

SKOGEN INTAR CATWALKEN

Modeindustrin står inför en grön revolution när nya textilier gör entré. Med utgångspunkt i träcellulosa skapas nu möjligheten till en miljövänlig textilproduktion.

Företag som Södra, Lindex och H&M visar vägen mot framtidens mode med träbaserade textilier som gör en klimativänlig och modemedveten garderob möjlig.

För många är mode mer än bara kläder – det är ett uttryck för identitet och kreativitet. Men bakom varje plagg döljer sig också en komplex industri som länge har varit mycket resurskrävande. Oavsett om det är den senaste trenden från catwalken eller ett basplagg från en av de globala kedjorna, så påverkar textilproduktionen planeten genom vattenförbrukning, energianvändning, kemikalier och långa transportsträckor. Lägg till globala transportsträckor, leveranser och returer, och det är lätt att dra slutsatsen att branschen har en lång väg att gå mot hållbarhet.

Kläder och textilier med trä som råvara är ingen lösning på alla utmaningar som industrin tampas med. Men intresset för dessa mer klimativänliga innovationer ökar snabbt både bland modeföretag och konsumenter.

850 000 varv runt jorden

Enligt Naturvårdsverket bidrar Sveriges textilkonsumtion till utsläpp av över fyra miljoner ton koldioxid-ekvivalenter varje år – vilket motsvarar utsläppen från 850 000 varv runt jorden med bil. Det positiva är att många aktörer är väl medvetna om att textil- och modeindustrin behöver bli mer hållbar och cirkulär.

Branschen har länge arbetat med olika alternativa lösningar och innovationer för att göra produktionen och konsumtionen av kläder mer hållbar. Plattformar för second hand-kläder har blivit populära och erbjuder ett sätt att förlänga livscykeln på existerande plagg. Ett annat alternativ är att tillverka nya produkter på ett mer miljövänligt och hållbart sätt.

Träbaserade textilier

Historiskt har vi förknippat textilier med bomull, men bomullsodlingen kan inte längre möta dagens efterfrågan och kräver dessutom enorma mängder vatten och kemikalier. Det är ett ändligt material som behöver ersättas eller kompletteras. Träbaserade material i textilproduktionen har därför vuxit i popularitet och visar stor potential att ersätta fossila material i kläder.

Forskare vid Stockholms universitet undersöker nu möjligheten att använda skogsrester och skogsavfall, såsom toppar, grenar och mindre stammar, för att utveckla ett högkvalitativt material som kan ersätta bomull, framför allt för användning inom sjukvården och för arbetskläder. Detta visar på den stora potentialen och de breda användningsområdena som svensk skog och trä har.

Cellulosa kombineras med textilavfall

Sveriges största skogsägarförening, Södra, har tagit till sig av dessa insikter och utvecklat en innovativ process kallad OnceMore. Deras metod är den första storskaliga återvinningen av textilavfall som innehåller blandmaterial. Genom att kombinera cellulosa från trä med textilavfall skapar Södra en kemisk textilåtervinning av hög kvalitet, vilket resulterar i garn och tyg som kan användas till nya kläder och textilprodukter. På detta sätt förvandlas återvinningsbart material och förnybara resurser till hållbara material för framtiden.

Fler modeföretag hänger på

I dagsläget består massan av 80 procent träcellulosa och 20 procent återvunnen textil, men Södras mål är att öka andelen återvunnet material till 50 procent till år 2025. Detta gör OnceMore och tillgången till trä attraktiv för en modeindustri som söker hållbara lösningar.

Flera klädföretag har redan vänt sig till Södra för att lansera nya hållbara kollektioner. Globala kedjan Bestseller var först ut som samarbetspartner och lanserade sommarskjortor i materialet på Jack & Jones. Södra har även ingått ett avtal med Lindex om att producera en miljon plagg baserade på OnceMore, och Filippa K lanserade under förra året en kollektion i samarbete med Södra.

Ny revolutionerande textilfiber

Under hösten 2023 inleddes på pappersbruket i Nymölla pilotprojektet TreetoTextile med målet att framställa en revolutionerande textilfiber. Genom en kemisk process ska cellulosa från ved förädlas till textilfiber, vilket kräver mindre energi och kemikalier än konventionell fiberproduktion.

Bakom TreeToTextile står giganterna IKEA, H&M och Stora Enso och målet är att gå från forskningsprojekt till att etablera en global kommersiell verksamhet med ett nytt klimatsmart alternativ till bomull och syntetfibrer som polyester och akryl. Intresset för tekniken är stort, och nyligen slöts ett samarbete med Lenzing Group, en världsledande producent av lyocell och viskos.

Det svenska guldets

Svenska skogar har länge varit en stolt del av vårt landskap och kultur, och nu öppnar de dörren till ännu fler användningsområden. Intresset för hållbara material växer, och med svenskt trä som en del av textil- och kläindustrins utveckling ser framtiden både ljus och grön ut. Kanske går vi mot en framtid där vi bokstavligen klär oss i vår egen skog – med stolthet och omtanke om både naturen och oss själva.

Foto: Index Studio x OnceMore

Hur du kan handla kläder mer hållbart

- Välj kläder från skogen! Material som viskos och lyocell tillverkas av förnybar cellulosa från träd.
- Köp kläder med miljömärkningar eller certifieringar som garanterar en hållbar produktion.
- Vänd dig till second hand eller hyr kläder i stället för att alltid köpa nytt. Eller arrangera klädbytardag med dina vänner!
- Prioritera att köpa klädesplagg som har tagits fram med kvalitet och som du vet att du kommer ha användning av länge.
- Lämna utslitna eller icke önskvärda kläder till återvinning för att bidra till att skapa nya, hållbara material, som görs tillsammans med träd.

KLÄDER FRÅN TRÄD

Viskos och lyocell är textilmaterial som tillverkas av cellulosa från träd. Båda materialen är populära alternativ till bomull, som kräver stora mängder vatten och kemikalier att odla.

Viskos har flera fördelar – det transporterar fukt bra, är mjukare än bomull och lättare att färga. Dock kräver framställningen av viskos mycket kemikalier och energi, vilket påverkar miljön.

Lyocell argumenteras som en mer miljövänlig process. Den är svavelfri och återvinner större delen av de lösningsmedel som används, vilket ger en lägre energi-åtgång. Dessutom är lyocell starkare än viskos. Gemensamt för dessa skogsbaserade fibrer är att de inte bidrar till mikroplaster och bryts ner naturligt om de hamnar i naturen.

MÖLNDALENS VÄRME

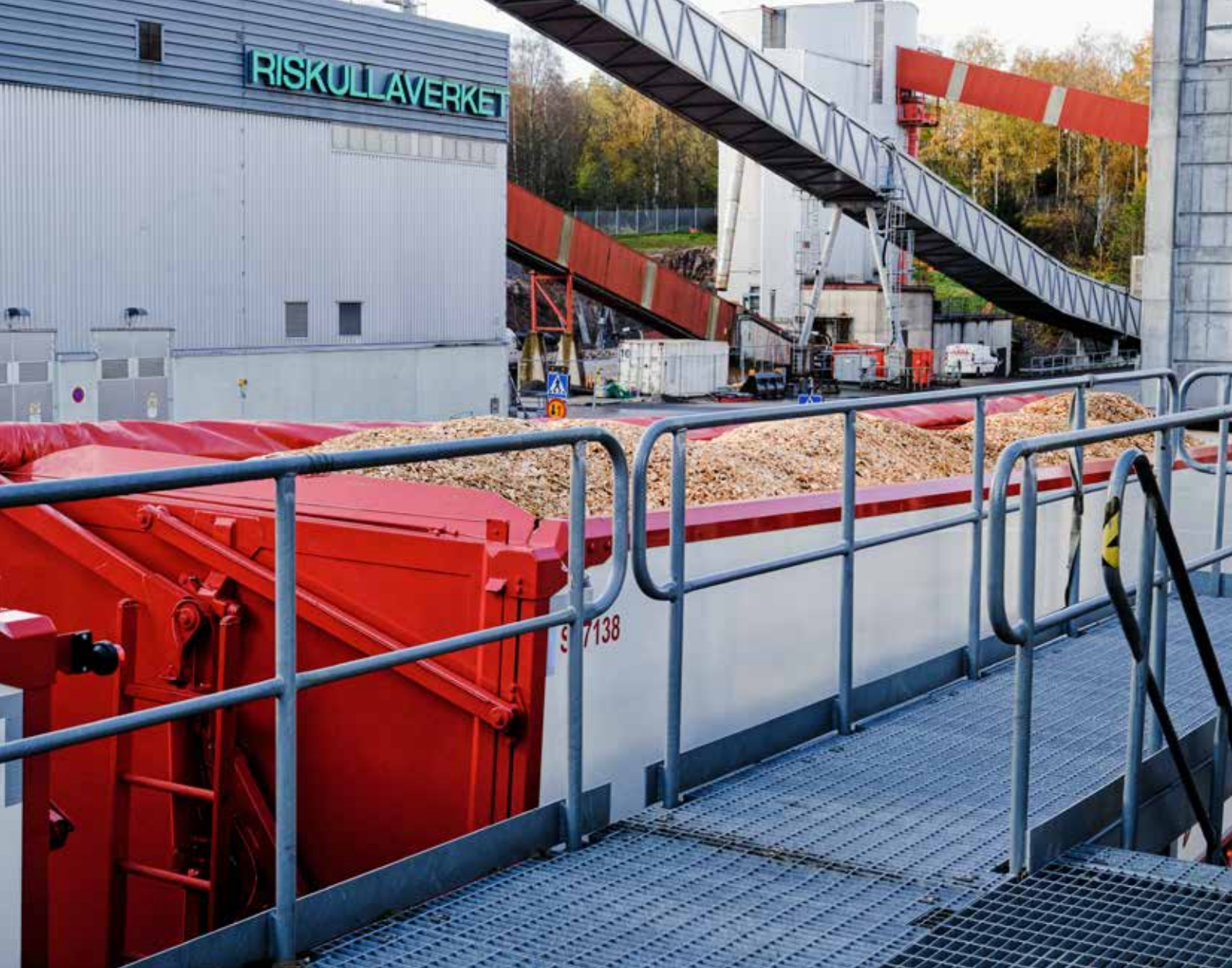

Biometria i fyra väderstreck

Staden Mölndal förknippas med relationen och närheten till sin eviga granne Göteborg. Men staden är inte bara ett stopp på vägen, här finns svensk industri med en historia som stäcker sig långt tillbaka i tiden. En gång var det ett sommarparadis för borgare och köpmän som flydde storstadens avloppslukt. I dag är det en lugn småstad och hem för Mölndals värmeverk.

Här på Mölndals energi Riskullaverket och mätplats jobbar ambulerande virkesmätaren Mats Olsson. Du hittar det mellan Åbro och Balltorp, inklämt vid ett berg i ett industriområde på Aminogatan. Detta är också Sveriges västligaste mätstation, vilket inte minst märks på närheten till havet och de salta vindarna från Skagerack.

Kvarnar och vattenkraft

Mölndal är en egen kommun men också en del av tätorten Göteborg. Namnet Mölndal tros härstamma från de vattenkvarnar som fyllde stadens dalar, ordet "Mölna" är en gammal term för just kvarn. Med sin stora tillgång till vattenkraft blev Mölndal snabbt en

attraktiv plats för textilindustrier, pappersbruk, oljeslagerier och kvarnarbeten.

Historiskt begav sig köpmän och fabrikörer sommartid till Mölndal för att fly Göteborgs puls och avloppslukt. Dessa byggde semesterhus som präglade stadens utveckling och på slutet av 1700-talet byggdes Gunnebo Slott, ett landmärke av riksintresse som än i dag står bevarat i nyklassisk stil.

Mölndals status som industristad tog dock abrupt slut runt 1890 när vattenfallen i Trollhättan förstatligades, vilket lade grunden till dagens Vattenfall. Närheten till vattenkraft var därmed inte längre avgörande för industrins placering, och Mölndal förlorade sin särställning.

Flis, grot och bark

Idag är Mölndal hem åt värmeverket. Närmare 150 personer jobbar där och en på mätstationen är, Mats Olsson, som ni kan läsa mer om i nästa artikel. Det är han som mäter och undersöker allt det som sedan hamnar i någon av de två värmepannorna som finns i dag – ytterligare en är på väg att byggas.

Mätplatsen har en brygga och en timmerkran som båda finns utanför det fyrtio kvadratmeter stora kontoret som också tjänstgör som laboratorium med plats för värmeskåp. När lasset fått godkänt går det in i tipphallen. Slutstationen är pannorna som enbart eldas med förnybart bränsle. Det rör sig om grot, det vill säga bark, grenar och toppar som blir över efter skogsavverkning.

25 000 villors värmebehov

Den mängd som Mats mäter in beräknas ge 350 000 MWh värme per år. Det räcker för att trygga mer än 25 000 villors värmebehov och räcker mer än väl till att täcka Mölndals årliga fjärrvärmebehov.

Den vita ångstrimman stiger från skorstenen mot himlen. Det är som en hälsning till alla i närområdet – en påminnelse om värmen som når deras hem. På sin plats, inklämd mellan gröna backar och havsbrisen, känns Mölndals värmeverk både som ett hjärta och en vaktpost.

VÄRMANDE MATNING PÅ VÄSTKUSTEN

När flisen brinner i Mölndal värmeverks pannor värms kommunen upp. Men för att hamna där måste den först passera virkesmätare Mats Olssons erfarna blick. Det är han som tar prover på bark, returflis och avverkningsrester från skogen på landets mest västra mätstation. Detta är hans vardag.

BIOMETRIA

Med bilen från villan i Tvååker i Halland tar det cirka en timme till Mölndals värmeverk för Mats Olsson där han har en tjänst som virkesmätare och arbetar tvåskift. Kaffetermosmuggen håller honom alltid sällskap i bilen, oavsett tid på dygnet, men han blir på extra gott humör när han gör resan på eftermiddagarna i lugnare trafik.

– Jag har varit virkesmätare i 44 år och för det mesta som ambulerande. Även om jag för närvarande är mest på Mölndals värmeverk så uppsöker jag även andra terminaler för att se hur virket har klarat sig. Det händer också att jag besöker värmeverk i Borås, säger han och fortsätter,

– På sommaren är jag även behjälplig för stickprovskontroller på mätplatser i Småland, Västergötland och Halland. Det passar mig bra att ha växlande arbetsuppgifter.

”Det räcker inte att bara krafsa på ytan. Man måste ner så det inte går att fuska genom att lägga det bästa högst upp”

35 till 40 bilar om dagen

En normal arbetsdag tar han emot mellan 35 och 40 lastbilar som börjar med att köra upp på vägen för att väga frakten. När bilarna har stannat vid mätbryggan utanför hans kontor rullas presenningen som täcker lasten på flaken av.

– Jag tar prover med en timmerkran som borrar sig ner i lasten. Det räcker inte att bara krafsa på ytan. Man måste ner så det inte går att fuska genom att lägga det bästa högst upp, säger Mats Olsson som även gör så kallade skäppmätningar för att se hur stor volym ett lass har.

24 timmar i värmeskåpet

Lyftprovet som vanligtvis är fuktigt, blandas runt och hamnar sedan i en form som sätts i ett värmeskåp. Där står den i 24 timmar innan det är dags att väga provet igen.

– På det sättet får vi mellanskillnaden, själva torrhalten på lasset. Även lastbilen vägs en gång till när den har tippat så vi får taravikten och kan räkna ut vikten på leveransen, säger Mats Olsson.

Hög energi i stamvedsflis

Han berättar att det även finns en energiberäkningsnyckel kopplad till varje leverans för att man ska kunna få ut antalet megawatt. Dessa avtalas mellan olika sortiment och mellan köpare och säljare. Hög energiberäkning har till exempel stamvedsflis, i det finns det inga grenar eller toppar, utan bara ren flis.

En stor del av den flis som eldas består av torkat virke från sågverken, vilket inte är lämpligt för massatillverkning, samt rötskadat virke som inte duger för sågade trävaror. Det är ett viktigt förtydligande i debatten om att svensk skogsavverkning skulle ske för att producera bränsle, något som inte stämmer för större volymer.

Efter mätning åker flisen in i en tipphall och hamnar sedan i lager där det finns plats för cirka femtusen kubikmeter. Det är en verksamhet som pågår dygnet runt för att hålla kommunen varm.

– Det finns två pannor i drift på värmeverket, en större och en mindre. I den mindre används bara stamvedsflis under högsäsong, i den stora blandas flisen till ett recept säger Mats Olsson.

Han beskriver sig själv som en engagerad och kreativ mätare. Och när Mats pratar om sitt arbete gör han det

med stor glädje. Trots att han har hållit på som virkesmätare längre än de flesta och närmar sig pensionsåldern är han full av energi.

330 000 säljare av virke

– Vi mäter ju det största skogliga flödet och det innebär ett stort ansvar och förtroende. Det är en hisnande känsla. Man håller sig också ung när man arbetar med yngre människor. Det är ett stort spann på alla de människor som jag träffar och jag har en nära kontakt med många, säger han och fortsätter:

”Vi mäter ju det största skogliga flödet och det innebär ett stort ansvar och förtroende”

– Köparna träffar jag dagligdags, men jag brukar vara med och representera på skogs dagar och då träffar jag den största kundgruppen, säljarna. Det är riktigt roligt och alltid intressant att få respons av dem som är intresserade av våra frågor. Då får jag också chansen att förmedla mättningsnyheter som kanske inte har hunnit nå dem.

Bara för att ge ett helhetsperspektiv förklarar Mats att det finns cirka 330 000 säljare av virke i Sverige. Och utöver dem är alla i Sverige i allmänhet delägare i någon mån genom kyrkan och statlig skog. Så skogen är något som förenar oss alla.

En konst att vara neutral

Att ha 44 års erfarenhet av virkesmätning är en styrka. Samtidigt menar Mats att det är en utmaning att hålla sig uppdaterad med allt nytt som kommer. Det gäller särskilt för den som är ambulerande.

– Jag måste ju kunna lite om mycket och känna till allt från skäppmätning till travmätning. Här är Biometria bra för vi behöver gå igenom prov och förnya vår certifiering för att få fortsätta som virkesmätare, säger han.

En annan utmaning som Mats ser i jobbet är att han måste vara neutral och inte låta sig påverkas, trots att han kan ha en nära relation till både köpare och säljare.

– Vi måste hålla oss mitt emellan och det är en konst. Köparen kan vara lite stressad på ett sågverk och trampa en på hälarna. Då måste man vara stabil och tydlig utan

att vara otrevlig. Jag är inte en av dem på sågverket och måste veta min roll för att det ska fungera, säger han.

Mätribba och diameterlinjal

Det nämndes tidigare att Mats ser sig själv som en engagerad och kreativ mätare. Det finns faktiskt konkreta bevis på detta. Först handlar det om en mätribba, som man tar travmått med på lastbil.

– Den som användes tidigare var gjord i trä och var så tung att mätarna fick ont i axlarna när den skulle hållas på rak arm. Jag gjorde i stället en som var i aluminium som var mycket bättre. Den som används i dag är i kolfiber, säger han.

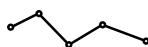
Mats har även konstruerat en så kallad diameterlinjal som är till för mätningar där det är svårt att nå, främst för att finna övergrova diametrar.

– Det gäller att vara lösningsorienterad och ibland står man på en mätbrygga och får inte gå ner. Då skapade jag diameterlinjalen som är placerad på ett teleskopskåft så att du kan mäta långt bort. Den är bra att ha och används med jämna mellanrum, säger han och ler.

NAMN: Mats Olsson **UTBILDNING:** Skogsbruksskola i Sjöarp i Blekinge **ÅLDER:** 64 år
FAMILJ: Gift och tre vuxna döttrar **BOR:** Tvååker i Halland, mellan Falkenberg och Varberg
FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN: Det känns bra att vara i skogen, den betyder mycket för mig. Skogen innebär både ansvar och förhoppningar. Jag sköter min egen skog och jagar – tog examen när jag fyllt 50.

FJÄRRMÄTNING I FÖRÄNDRING

Minns ni Elfrida Rehn från ett tidigare nummer av Mätbart? Då berättade hon om sitt arbete som distriktschef för Vimmerby. Nu har hon bytt tjänst, blivit distriktschef för fjärrmätning syd och ska se till att omläggningen inför VIOL 3 sker så smidigt som möjligt. Många möjligheter, många utmaningar – här kan ni läsa om vad hon har att säga.

Helt koncentrerade sitter de åtta timmar om dagen framför sina datorer. Och utan att klaga. Elfrida Rehn, som är deras chef, är djupt imponerad över sina fjärrmätare som håller koll på en stor del av inmätningen i södra Sverige.

– De är väldigt duktiga och har att göra hela tiden. Snacka om att få skärmtid. Ändå hävdar de att de inte är trötta, jag hade då blivit det, säger hon med ett skratt.

Nya fjärrmätare på ingång

Elfrida är fortfarande ganska ny på sin position som utgår från Växjö. I stället för att flänga runt mellan mätplatser i Småland har hon sina närmaste anställda på kontoret. För närvarande handlar det om tre, snart blir de sex. Och sedan har hon även ansvar för ytterligare sex fjärrmätare som sitter i Varberg.

– Jag jobbade i fem år i ett stort och tungt distrikt med många mätplatser som det var långt att åka mellan. Därför kändes det roligt att få nya utmaningar, säger Elfrida som nu ”bara” har tolv mil fram och tillbaka från huset i Korsberga och jobbet.

Många vill fjärrmäta

När Mätbart träffar henne är hon helt uppe i att rekrytera fler fjärrmätare och har många ansökningar att gå igenom. Man blir ju lite nyfiken på vem det är som är sugen på att få så mycket skärmtid dagligen?

– Det är allt ifrån butikssäljare och lastbilschaufförer till yrkesjägare som hör av sig. Alla som söker har dock någon koppling till skogen och tycker att den utgör en viktig näring. Kravet från vår sida är att man tycker om siffror och är noggrann. Dessutom ska man kunna ge support till chaufförer och andra distrikt, säger hon.

Utbildning efter nyår

Ett outtalat krav är förstås också att man sätter sig in i VIOL 3, något som gäller för både nyanställda och de som redan fjärrmäter och behärskar VIOL 2.

– Vi kommer att börja efter årsskiftet med utbildning för den större delen, medan våra superusers* redan har dragit i gång. Tanken är att de ska kunna hjälpa sina kollegor. De flesta kommer ju få utbildning i VIOL 3 så nära maj som möjligt. Om vi utbildar för tidigt finns det ju alltid risk att det sker förändringar i gränssnittet eller att man hinner glömma bort det som ska användas vid Go Live, säger Elfrida Rehn.

Hjälper chaufförer dygnet runt

Hon berättar att fjärrmätarna i hela Sverige hjälper chaufförer dagligen och dygnet runt. När chaufförerna undrar över något så behöver de bara lyfta en telefonlur på mätplatsen för att få hjälp. Då kan fjärrmätarna se det som chauffören ser på sin skärm och i de flesta fall ta över den så att allt blir rätt.

– Men vi vet inte exakt hur det kommer att fungera med VIOL 3. Chaufförerna kommer att ha egna enheter för att kunna logga in och registrera sitt lass med. Det kommer inte vara som i dag med enheter på plats som vi kan ta över, säger Elfrida Rehn och fortsätter:

– Men den största grejen är att vi kommer att jobba i två system samtidigt. Det gör att det ligger ett stort ansvar på chauffören att kolla vilket system som virket är anmält till. Innan de kommer fram måste de avisera om lasten består av VIOL 2- eller VIOL 3-virke.

95 procent är jättebra

Elfrida Rehn säger att hon inte är orolig för övergången men att hon självklart funderar över om chaufförerna kommer att vara redo när det är dags. Hon landar dock i att allt kommer att ordna sig. Tids nog.

– Det kommer alltid att finnas de som tycker att det är jobbigt med förändringar. Men så är det alltid. Det kommer att vara en omställningstid och även de som tycker att det är dåligt måste hacka i sig det. Vi har talat om att 95 procent av VIOL 3 är jättebra. Fem procent kommer vara sånt som man upplever som problem. Och det är det som man kommer att fokusera på i början. Vårt uppdrag som ledare är att visa att det mesta är bra och att bidra till att prioriteringar av utveckling blir bra, säger hon.

Ingen semester i maj

Elfrida påpekar dock att hon generellt känner att virkesmätarna väntar på det nya gränssnittet och vill komma i gång. Enligt henne är det många som tycker att det spännande med VIOL 3 och kul med något nytt.

– Även om det är många som skojar om att de ska ha sin semester den andra maj, säger hon med ett skratt.

Själv ska Elfrida utbildas i systemet efter årsskiftet. Hon berättar att hon har sett gränssnittet ett par gånger och varit inne och kikat lite hur det fungerar.

– Just gränssnittet för fjärrmätning tyckte jag var ganska likt. Och jag upplevde att det var användarvänligt och lättarbetat. Men det kommer så klart att krävas nya sätt för att ge support, säger hon.

Självgående mätare i Varberg

Även om Elfrida mest befinner sig i Växjö gör hon förstås också besök i Varberg nitton mil bort på västkusten. I dag blir det varannan vecka, men målsättningen är att det ska bli varje vecka.

– De är vana vid att ha en chef som sitter i Östersund så de är ganska självgående. Men de verkar bli glada när jag kommer. Vi pratar mycket om VIOL. En av tjejerna där är också superuser* och vi diskuterar olika funktioner som hur man ska lösa olika problem som vi ser kommer att dyka upp. Till exempel om chaufförerna inte kan logga in eller avisera in sin mätning. Hur ska man då kunna förbereda sig och förebygga vissa saker, säger hon och fortsätter:

– Det är en mycket lösningsfokuserad grupp och det märks att de är vana vid att ge support. De vill lösa allt på en gång. Elfrida känner sig trygg i att omställningen kommer att gå bra, i alla fall från hennes perspektiv och hennes medarbetare som hon har stort förtroende för.

– Alla mina fjärrmätare är glada personer som vill dela med sig av information. De kommer att göra sitt bästa för att det ska bli bra.

* Biometrias superusers är interna experter som har provkört och validerat mätplatsstödet, är "expert hjälp" och med vid utbildningar av kollegor. De är ambassadörer i sina distrikt för införandet av mätplatsstödet, är sakkunniga och behjälpliga i arbetet med fälttester samt agerar som stöd för sina kollegor inom Virkesmätningen och Mätningens kvalitet vid frågor om VIOL 3 och Go Live. Med andra ord är de mycket viktiga internt i omläggningen till VIOL 3.

GAME, SET, TRA!

Tennisrack i trä – en bejublade återkomst

För en äldre generation är tennisracketar i trä synonymt med Björn Borg och hans framgångar på 70- och 80-talen. Men det är också något som gick i graven när världsstjärnan avslutade sin karriär och racketar i grafit tog över. Men nu är det tillbaka – för finsmakarna och de miljömedvetna. Mätbart har besökt Teo Dahnberg på Epok Tennis i Vinberg utanför Falkenberg som har hittat en nisch som får fantaster att jubla över hela världen.

Teo Dahnberg och Mikael Ludvigsson delar båda en vurm för tennsracketer i trä. De är samlare och fick kontakt när Teo hade lagt ut ett för försäljning på nätet under pandemin. När Mikael kom från Värnamo till Falkenberg för att hämta sitt racket ville han samtidigt kolla in Teos samling. Det slutade med att de tog en lång fika och inte kunde sluta snacka.

”Ingen hade ju rört trä som material inom tennisvärlden på över fyrtio år”

– Ganska snabbt började vi prata om att bygga ett eget racket. Då var det inte självklart att det skulle bli i trä, men det var det billigaste materialet att börja med, säger Teo och tillägger att ingen av dem är utbildade för detta. Mikael är materialforskare och civilingenjör och han själv är elektriker och fritidsledare.

Reverse engineering

Ju mer de tänkte på materialet, desto mer begeistrade blev de av tanken att deras idé skulle fungera. Ingen hade ju rört trä som material inom tennisvärlden på över fyrtio år.

– Allt tvärdog ju på åttiotalet i princip över en natt, säger han.

De började med att dissekera ett gammalt racket. Eller som Teo beskriver det, så kallad reverse engineering.

– Vi plockade isär det och sedan knäckte vi nöten. Till exempel hur vi gör så att huvudet inte ska böja sig, det är ett klassiskt problem för träracketer. Tidigare behövde det vara i press, inte minst om du strängade det så hårt som Björn Borg gjorde, säger han.

FSC-certifierat trä

Det blev en lång process av trial and error. Det handlade om att testa och testa åter igen tills den första prototypen var klar i januari 2021.

– Vi lade ner otroligt många timmar på att prototypa och utveckla, det går inte ens att räkna hur mycket. Det tog drygt två år innan vi kunde göra en lansering, säger Teo.

De valde tidigt att arbeta i faner, tunna skivor av trä som svarvats eller hyvlats av stockar från olika träslag. Från ett företag i Vaggeryd köpte de in ett rejält lager FSC-certifierat trä som kommer att räcka ett tag.

– Det är faner gjord av lönn, ask och valnötsträ. Det senare har vi mest för looken eftersom det blir en sådan fin kontrast mot det ljusa träet (valnöt är mörk), säger Teo.

Tjugo timmar att bygga en tennisracket

Han berättar att det tar uppskattningsvis tjugo timmar att bygga ett racket, kanske ännu längre om det gäller en specialbeställning. Anledningen till det är att de inte vill släppa ifrån sig något som är av låg kvalitet.

– Det är otroligt viktigt att man tänker på fiberriktningarna. Det är a och o. Minsta avvikelse så bygger du in spänning i träet, säger Teo och tillägger att det ännu inte är någon som reklamerat deras produkter.

– Det är konnässörer som köper våra racketar och vi tar bra betalt för dem. Då måste vi kunna leva upp till det.

De flesta kunderna är män mellan femtio och sextio. Personer som har referenser till tennisrack i trä. Men Teo säger att även yngre har blivit intresserade när de har varit ute och visat upp produkterna vid turneringar. För den gruppen är det miljömedvetenheten som väcker intresset, det vill säga fördelarna jämfört med grafit.

*”Första gången vi testade fick vi ståpås.
Tänk att vi hade lyckats. Och Mikael använde
det i veteran-SM och kom till semifinal”*

Nisch för de nostalgiska

En given fråga är förstås hur deras racket fungerar på tennisbanan? Kan det verkligen leva upp till hypen?

– Första gången vi testade fick vi ståpås. Tänk att vi hade lyckats. Och Mikael använde det i veteran-SM och kom till semifinal. Så visst går det att spela med, säger Teo.

Några drömmar om att få proffsen att släppa grafiten och spela med träracketar i stället har han dock inte. Både han och Mikael vet att de riktar sig mot en väldigt nischad grupp människor som precis som de själva gillar hållbarhet, känsla, nostalgi och eleganta material.

”Den stora utmaningen är att göra det vi gör i dag i serieproduktion”

– Det är bara att jämföra en plastbåt med en träbåt. Det är helt olika saker. Dessutom gör vi ett av de snyggaste racketarna på marknaden som har en mer organisk bollträff och ”ett bättre smack”. Med ett grafitracket känns det helt dött och stumt, anser Teo.

Handtillverkas på beställning

Det finns några få tillverkare runt om i världen, bland annat i Österrike och i England. Men i Sverige är de ensamma. Teo menar att det finns plats för alla.

– Den stora utmaningen är att göra det vi gör i dag i serieproduktion. Med bättre redskap och maskiner skulle vi kunna få upp farten och korta tillverkningen kanske till halva tiden. Vi blir dock snabbare och snabbare. Jag hade gärna gjort detta på heltid men då skulle vi behöva fler produkter i samma sfär, säger han.

Fram till dess handtillverkar han och Mikael racketar på beställning i den takt som de hinner. Eller som han beskriver det: racketar som är så snygga att man kan hänga dem på väggen. Döm själv av bilderna.

Tennistrackets historia och utveckling

Tennistracket i trä började komma under andra halvan av 1800-talet. Trä racketar var det som användes i sporten länge. Tillverkningen krävde starka träslag som ask, bok, mahogny och hickory för att klara belastningen från spelet och strängningen.

Trä racketar var tyngre än dagens moderna och tyngden innebar begränsningar i möjligheten att med svingen få upp tillräcklig hastighet i träffögonblicket av bollen. Bollarna slogs därför av dåtidens elitspelare cirka 25 procent långsammare än i dag.

Under 1960- och 1970-talet började tillverkare experimentera med andra material, som stål och aluminium, för att skapa lättare och mer flexibla racketar. Racketar i metall erbjöd bättre precision och kraft samtidigt som de var mindre benägna att deformeras över tid.

På 1980-talet kom genombrottet med grafit som revolutionerade racketindustrin. Mats Wilander vann 1982 Franska öppna med ett racket av grafit. Det gjorde racketarna mycket lättare, mer hållbara, och bättre lämpade för moderna spelstilar med snabba och kraftfulla slag. Grafit används fortfarande som basmaterial i dagens racketar.

Tennistracket i trä är ofta associerade med "den gamla tennis-eran" och spelare som Björn Borg och John McEnroe.

NAMN: Teo Dahnberg **UTBILDNING:** Elektriker, fritidsledare och web-designer

ÅLDER: 52 år **FAMILJ:** Singel med en son **BOR:** I Falkenberg

FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN: Jag är i princip uppvuxen i skogen och är en fanatisk svampplockare.

SKOGS- SVERIGE LADDAR

Upplevelser, lärdomar och tips inför Go Live

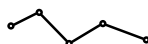
Arbetet inför Go Live pågår för fullt i Skogssverige och olika kundgrupper förbereder på olika vis utifrån deras verksamhetsbehov. VIOL 3 påverkar alla som är en del av skogsbranschen som utgörs av allt från skogsägare och sågverk till transportföretag och energileverantörer. Vilka är egentligen de olika aktörerna, hur ser deras förhoppningar ut om VIOL 3? Här får du träffa fyra aktörer som berättar om vad de tycker är fördelarna med VIOL 3 och vilka tips och lärdomar de har.

HÄR FÖLJER NÅGRA TIPS FRÅN VÅRA FYRA AKTÖRER!

- Börja i tid! Underskatta inte tiden det tar att sätta upp era affärer i produktionsmiljö.
- Se till att ha med verksamhetsmänniskor under resan för det kommer ni spara mycket tid på.
- Gör förändringar nu för att kunna följa upp era affärer i VIOL 3.
- Många saker behöver ändras i och med VIOL 3 så fundera och skapa nya lösningar som gör det enklare och bättre för er verksamhet.
- Använd informationsstrukturen som den är tänkt att användas. Det kommer underlätta för er.
- Skala ner VIOL 3 till ett minimum och lär er det i ett sammanhänge block så det verkligen sitter. Lär er sedan mer allt eftersom.
- Räkna inte med att någon annan gör jobbet åt er. Och har ni inte redan börjat så sätt igång nu.
- Passa på att förenkla, likrikta och skapa nya bättre lösningar
- Glöm inte att ha en bra dialog med era affärspartners. Samarbete är nyckeln i stora projekt som VIOL 3.
- Och om ni går bet tänk på följande: Testa, testa, andas och testa igen.

WESTAN LOGISTIK

Anna Högvall, marknadschef

1. Hur länge har ni hållit på med förberedelser för VIOL 3?

Länge. Vi var bland de första transportföretagen att börja testa och när testmiljön för kunder kom 2019 så startade vi en projektgrupp. Sedan april 2022 har vi börjat testa mer intensivt och vi har idag flera personer med hög kompetens i VIOL 3.

2. Berätta mer, vad är det ni har gjort?

Vi har lagt mycket tid på hur vi ska använda systemet och att testa specifika funktionaliteter. Vi har följt varje siffra från redovisning hela vägen till uppföljning. Har något hakat sig har vi felsökt efter problemet. Ibland har det varit den mänskliga faktorn och ibland en bugg. Men vi har alltid hittat skälet.

3. Vad är din upplevelse av VIOL 3 så här långt?

Det bästa är en bättre informationsstruktur. Den tänkta funktionaliteten är väldigt bra vilket vi är nöjda med. Vi hittar fortfarande buggar och fel men vi tror och hoppas att det inte ska dyka upp så många fler. Och att man fixar de som finns.

4. Vad är största skillnaden mot hur ni har jobbat tidigare?

Själva miljön är mer modern än VIOL 2 vilket är trevligt. En stor skillnad för oss är att vi från att ha haft ett eget system nu kommer använda VIOL 3 för pristräkning och redovisning även för led 2 i transportaffären.

5. Vilka utmaningar ser du inför Go Live?

Det är att fylla registren med bra masterdata men timingen för det är viktig. Gör man det direkt blir det inte relevant, och gör man det för sent blir det stressigt. Vi tar ett jätteansvar för att utbilda våra åkare för att säkerställa att Go Live går så smärtfritt som möjligt.

6. Vilka vinster ser du med VIOL 3?

Idag finns ett inbyggt informationsöversläge för de stora transportaktörerna kring exempelvis uppföljningar vilket byggs bort med VIOL 3. Då får alla åkare, även små, samma möjligheter och affärerna blir transparanta. Det öppnar för mer utveckling framåt vilket vi ser fram emot.

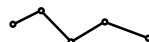
7. Vad är ert största fokus just nu för att lyckas med Go Live?

Vårt fokus nu är information och utbildningar internt samt externt mot underleverantörer. Och att se till att tredjepartssystemet blir klart och färdigtestat.

8. När beräknar ni vara klara?

Vi kommer börja lägga upp affärsdata så snart som provmiljön öppnar. Sista januari kommer alla affärer ligga inne om de sträcker sig till maj eller senare. Till 1 april ska vi ha fått in 95 procent av alla ekipage.

Axel Ignell, Application Manager

1. Hur länge har ni hållit på med förberedelser för VIOL 3?

Vi har förberett för VIOL 3 sedan 2016 men olika intensivt i perioder. Sedan 2022 har vi haft högt engagemang och arbetat intensivt inför övergången.

2. Berätta mer, vad är det ni har gjort?

Vi har utvecklat en systemlösning som matchar VIOL 3. Sedan har vi arbetat med att anpassa verksamheten och hur vi gör affärer. Vi har jobbat mycket med att våra processer ska bli enklare och mer likriktade. Bland annat har vi satsat på att identifiera och jobba bort speciallösningar för att underlätta övergången så att den ska bli så smidigt som möjligt.

3. Vad är din upplevelse av VIOL 3 så här långt?

Det som är bäst är möjligheterna som kommer med ett modernt system. På Södra ser vi det som en investering för att branschen ska få en modern och säker plattform som ger mer kvalitativa och precisa data samt bättre uppföljning.

4. Vad är största skillnaden mot hur ni har jobbat tidigare?

Största skillnaden blir att vi förenklat och likriktat våra affärer.

5. Vilka utmaningar ser du inför Go Live?

Svårigheten att samordna en hel bransch med tusentals aktörer som samtidigt ska gå från VIOL 2 till VIOL 3. Om ett företag i kedjan gör en miss så påverkar det alla som direkt eller indirekt har en relation med företaget. Därför är det viktigt att alla är med på banan.

6. Vilka vinster ser du med VIOL 3?

Vi kommer få fram mer exakt och korrekt data som håller högre kvalitet. Övergången ger även en möjlighet att rensa bort gamla lösningar som inte används. Vi får en modern plattform som ger möjlighet till ökad användning av AI. Så framåt kan mycket nytt hända.

7. Vad är ert största fokus just nu för att lyckas med Go Live?

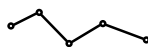
Att få en stabil och testad egen systemlösning som fungerar mot VIOL 3. Dessutom är det viktigt att skapa samverkan med affärspartners, transportörer och entreprenörer samt att få fram underlag för att sätta ihop affärer i VIOL 3 och sammanställa data.

8. När beräknar ni vara klara?

I mitten av mars ska vi vara klara med en lösning i produktion och 90 procent av all data vara i VIOL 3-produktionsmiljö.

DEROME

Helena Andersson, Virkesadministratör

1. Hur länge har ni hållit på med förberedelser för VIOL 3?

Vi började arbetet för fyra år sedan i samband med att vi fick åtkomst till testmiljön. Vi som var tidiga har fått testa oss fram och lära oss på vägen. Sedan drygt ett år tillbaka jobbar vi skarpt med att implementera VIOL 3.

2. Berätta mer, vad är det ni har gjort?

Vi har analyserat våra flöden och passat på att göra förändringar och optimera. Sedan har vi försökt åter-skapa flödena så att de är anpassade för VIOL 3. Vi är fyra som jobbar i VIOL men har ett eget system som behövt anpassas. Vi är inte helt i hamn med det ännu men har goda förhoppningar.

3. Vad är din upplevelse av VIOL 3 så här långt?

Det är en annan ordning med nya begrepp, vilket var lite svårt i början. Jag tycker att översynen av sortimenten är ett jättelyft. Allt blir mer renodlat och tydligt i VIOL 3. En annan fördel är att man nu får ha hur många tecken som helst i ett fält från att det tidigare varit begränsat.

4. Vad är största skillnaden mot hur ni har jobbat tidigare?

Det får visa sig med tiden men vi förutspår ingen större skillnad. Momenten i systemet skiljer sig dock.

5. Vilka utmaningar ser du inför Go Live?

Att allt finns på plats och fungerar som de ska och blir som vi förutsett. Sedan handlar det mycket om prestanda i systemet och att det finns tillräckligt med kräm för alla parter.

6. Vilka vinster ser du med VIOL 3?

Destineringen är väldigt bra för då får man ett kvitto på att mätningen kommer att fungera. Det kommer att minska antalet larmrättningar som vi behöver göra vilket blir en stor vinst.

7. Vad är ert största fokus just nu för att lyckas med Go Live?

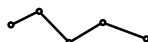
Det är att träna vår personal i det nya systemet och att fortsätta att testa för att hålla ångan uppe.

8. När beräknar ni vara klara?

Senast första februari ska nära 100 procent av all data vara inlagd. Arbeta med att utbilda personal fortsätter därefter inför Go Live.

FALU ENERGI

Sven Lees, Råvaruansvarig

1. Hur länge har ni hållit på med förberedelser för VIOL 3?

Vi drog i gång arbetet vid årsskiftet 2023/2024.

2. Berätta mer, vad är det ni har gjort?

Vi är en liten del av Skogssverige. Som slutkund av biobränsle har vi följt Lärostig Energi som Biometria har tagit fram. Det är en karta över vilka utbildningar som är anpassade för vår del av skogsbranschen.

3. Vad är din upplevelse av VIOL 3 så här långt?

VIOL 3 är mer intuitivt att använda och antalet koder man behöver är färre. Som fjärrvärmebolag hade vi gärna sett ett ännu enklare system, många funktioner är onödiga för oss, men vi förstår samtidigt att andra i biobränsleleveranskedjan behöver dem.

4. Vad är största skillnaden mot hur ni har jobbat tidigare?

Det egentligen ingen skillnad, vi kommer använda VIOL 3 på samma sätt som VIOL 2. Vi har inte testat klart Mätplatssystemet MPS men det verkar enklare än Doris. Vi kommer eventuellt sakna mallfunktionerna i dagens mätplatsstöd.

5. Vilka utmaningar ser du inför Go Live?

Mardrömmen för oss är att lastbilschaufförerna inte lärt sig registrera i det nya mätplatsstödet eller att leverantörerna inte har fungerande avtalsobjekt inlagda. Vi har en obemannad våg vilket gör att vi är i händerna på åkerier och leverantörer och att de gjort sina förberedelser.

6. Vilka vinster ser du med VIOL 3?

Det blir toppen att alla åkerier kan registrera klart all data redan vid lastning och bara har vikt, torrhaltsprov och m³fubmätning kvar när de kommer till vår våg. Det innebär att registreringskrångel kommer minska betydligt eftersom åkarna har hela transporten på sig att få korrekta uppgifter från sin transportledning. Det är också positivt att åkerierna själva ska lägga in sina lastbilar centralt i systemet.

7. Vad är ert största fokus just nu för att lyckas med Go Live?

Att lyckas med hela kedjan från kontrakt till registrerad mätning i testmiljön och sedan uppdatera våra interna instruktioner så vi kan sätta upp det likadant i produktionsmiljön. Vi har lyckats med en mätning hela vägen, nu är målet att lyckas med alla typer.

8. När beräknar ni vara klara?

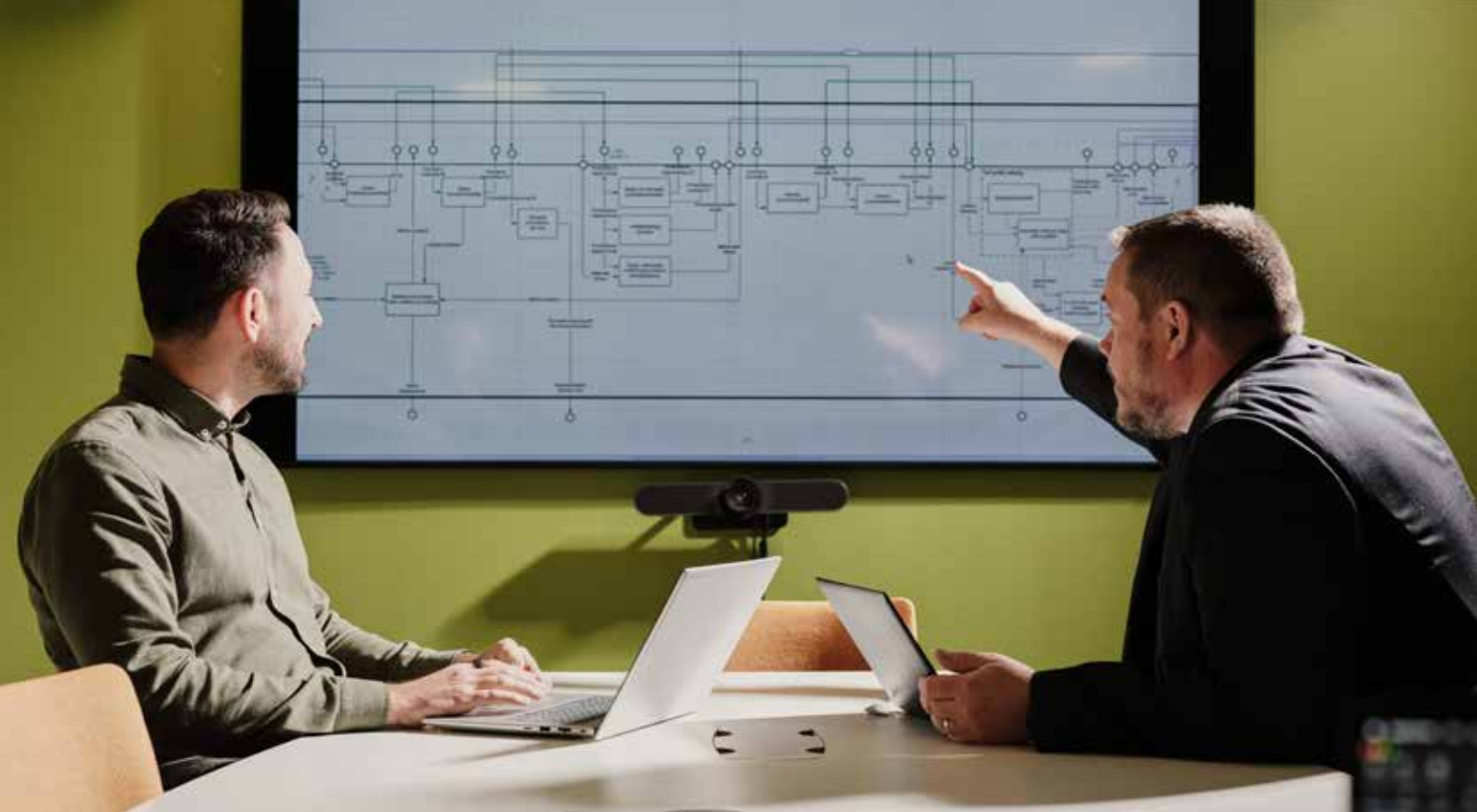
Den sista februari ska vi ska vara klara och 100 procent av datan ska vara överflyttad. Vi kommer utbilda driften internt nära inpå att övergången sker. Vi vill vara redo i god tid inför biobränsleinköpsäsongen som dessvärre sammanfaller med Go Live-perioden.

UNDER. HUVEN PÅ VIOL 3

Vad är VIOL 3? Svaret är ett nytt affärssystem med stora möjligheter såklart. Men vad är det egentligen? Och vad består det av? Det är några frågor som Mätbart har ställt till Biometrias experter på området: Henrik Ålund och Martin Grubb. Följ med på en titt under huven på det som kommer att vara grunden för hela skogsbranschen.

Henrik Ålund är Biometrias chefsarkitekt vilket innebär att han ansvarar för hur företagets IT-stöd byggs. Man kan enkelt säga att han och kollegan Martin Grubb, som är produktområdeschef för infrastruktur och intern IT, tillhör dem som arbetar med hela VIOL 3 som lösningsplattform.

– Jag har varit med sedan 2014 när det drog i gång på allvar. En av grundorsakerna till en stor systemförnyelse av VIOL 2 var att det byggde på föråldrad teknik som inte var möjlig att bygga vidare på. Dessutom fanns det en kompetensbrist kopplat till de lösningar som det utgjordes av, säger Martin Grubb och får medhåll av Henrik Ålund som ändå vill tillägga:

– Vi kan väl säga att vissa delar nått vägs ände men att det finns fortfarande många goda saker med VIOL 2.

”En av grundorsakerna till en stor systemförnyelse av VIOL 2 var att det byggde på föråldrad teknik som inte var möjlig att bygga vidare på.”

Snabb förändringstakt kräver ny teknik

Henrik funderar lite och tar sedan sats för en djupare förklaring:

– Efter alla år med VIOL 2 ville man göra strukturella förändringar i själva systemet, det vill säga hur man hanterar olika informationsobjekt som exempelvis kontrakt. Det krävde en stor ombyggnation. Det

finns även vissa brister gällande informationssäkerhet som säkert hade gått att tåta igen. Men det är ju ingen idé om programmeringsspråken som används är föråldrade och som ger stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning över tid, säger han.

IT är en ung och föränderlig bransch där det hela tiden tillkommer nya innovationer. Skillnaden mellan hur system byggdes för trettio år sedan och i dag är enorma. Martin förklarar att förändringstakten och kraven från verksamheten gör att det nu krävs en plattform som tål ständig uppdatering och förnyelse. Där man på ett enkelt sätt kan utnyttja nya tekniska möjligheter.

– I takt med ökad digitalisering så blir IT-stödet mer och mer verksamhetskritiskt. Den typ av förskjutning ställer höga krav på ständig modernisering, säger han.

Med blicken mot Microsoft

Kort sagt är detta den enkla, tekniska bakgrunden till att VIOL 2 behöver fasas ut. Och nu är det dags att titta under huven på VIOL 3.

– Till en början skulle vi bygga hela VIOL 3 i affärssystemet AX, den första generationens Dynamics, och det skulle köras i våra egna datahallar. Det fanns redan molntjänster 2014 men det var något nytt och tjänsterna var fortfarande ganska enkla. Efterhand har de vuxit till fullständiga verktyglådor vilket gjorde att vi följde med Dynamics till molnet när Microsoft presenterat sin strategi för affärssystemet, säger Henrik.

Under resan blev det dock allt tydligare att de lösningar som Biometria behövde inte fungerade att bygga i AX. Blickarna vändes då i stället mot Microsofts molnplattform Azure.

– VIOL 3 bygger på olika plattformar med affärssystemet i mitten där kontrakten och affären hanteras. Sedan har vi konstruerat ett antal egenutvecklade system runtomkring som är byggda på molnteknik, säger Henrik och fortsätter:

– Bland annat har vi system för att stötta mätare och hantera mätningsflöden. Det samlar egenskaper från råvaran och skickar tillbaka informationen till affärssystemet som sedan gör volym- och prisberäkningar. Ett annat exempel är system som jobbar mot skotare och skördare. Det tar emot information om vad som produceras och var det avverkas.

En ambitiös installation

Martin beskriver Biometrias lösning som en ganska ambitiös och komplex installation som gör det möjligt att använda allting som Azure erbjuder.

– Förutom att bygga funktionalitet för användare så är det avgörande att vi får rätt kvalitet när det gäller robusthet, säkerhet och prestanda vid Go Live. Just säkerhet är ett område som har utmanat IT-branschen utifrån de cyberhot och risker som finns i dag, säger han och tillägger:

– Nu måste vi säkerställa att alla funktioner funkar som det är tänkt, det vill säga att de gör det som de ska på ett säkert sätt och med kvalitet över tid. Det innebär trimning av system, arbetssätt och kompetens. Vi har under lång tid jobbat med utvecklingen av ett system som nu ska tas i drift. Det är viktigt att vi säkrar kvalitén och att kundernas verksamheter inte påverkas negativt. VIOL 3 kommer tillgängliggöras för alla kunder un-

der 2025 och själva övergången kommer att ske under sex månader.

– Därefter kommer VIOL 2 endast finnas till för att tillhandahålla historiska data. Det kommer att bli en resa för många och det kommer att ske stötvis, säger Henrik.

”Det känns i branschen att vi går mot ett gemensamt mål och det finns en stark drivkraft att faktisk bli klar.”

Finns en stark drivkraft

VIOL 3 är en stor plattform som kommer att upplevas som något helt nytt för användarna. Förutom nya användargränssnitt innebär det dessutom förändring av både verksamhet och integrationer. Det kommer att påverka många och det innebär en utmaning i sig.

– När man gör stora förändringar går det sällan friktionsfritt, men vi gör allt vi kan för att vara rustade för detta. Det känns i branschen att vi går mot ett gemensamt mål och det finns en stark drivkraft att faktiskt bli klar. Det är nödvändigt så att den tjänsteutveckling som har fått stå tillbaka under många år kan ta fart igen, säger Henrik.

Båda han och Martin är överens om att det är en stor grej att gå från egna datahallar till en molntjänst. Men de är lika övertygade om att detta är den rätta vägen att gå.

– Det ger oss förändringsbarhet i och med att vi snabbt kan anamma ny teknik. Vi får en lösning som är hållbar över tid och vi slipper dessutom lägga tid på att hantera egen hårdvara. Nu finns redan allt och det fungerar tillsammans. Det innebär att vi minskar tiden som krävs för att införa nya tekniska förmågor, säger Martin.

NAMN: Martin Grubb **ÅLDER:** 37 år **FAMILJ:** Sambo
UTBILDNING: Datateknik, Mittuniversitet
BOR: Hov utanför Sundsvall **FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN:** Jag gillar att vara i skogen och nästan alla former av friluftsliv. Jagar och fiskar gärna. Tycker om att plocka svamp och har även en egen liten skog.

NAMN: Henrik Ålund **ÅLDER:** 48 år **FAMILJ:** Fru och två barn, katt och delägare i en häst **UTBILDNING:** Systemvetenskap på Mittuniversitet **BOR:** På Alnö i inloppet till Sundsvall **FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN:** Jag är från en skogsbrukarsläkt så är född och uppvuxen i skogen. Jagar mycket och trivs med att vara ute i skogen.

SKOGENS AKROBATER

Ekorrrar är små akrobater i skogen, med sina yviga svansar och den ständiga jakten på nötter och frön. Mätbart djupdyker denna gång hos detta söta lilla djur och dess liv bland trädtopparna, där ekorrarna finner både trygghet och skatter bland skogens gömmor. Detta är en del av en artikelserie om trädälskande djur, med ett första stopp hos en riktig överlevnadskonstnär och ett charmtroll.

Det är lätt att fascineras av ekorrens akrobatik och söta närvaro, vare sig den klättrar i ett träd, hänger upp och ner för att nå en nöt eller när den glupskt mumsar på frön. Många har nog kommit på sig själv med att stå i ett fönster, eller stanna upp på promenaden, och titta med stora ögon på en ekorre som klättrar i träd.

För ekorren är också ett djur som finns nästan överallt, både i djupa skogar och i stadens parker i miljonstäder. Den återfinns nämligen på alla kontinenter utom Australien och Antarktis. Och en sak är säker oavsett kontinent – det är att ekorrarna älskar sina träd!

*”Och för händelsen att ekorren
ramlar används svansen som fallskärm
och för att navigera landningsplats”*

Roterande bakben

Ekorror är en vanlig syn både i skogen, i parker och trädgårdar. Varhelst det finns träd kan man hitta det lilla djuret som dock vurmar lite extra för granskogar med kottar. Men som alla vet tycker ekorrar om allt från

hassel till björk beroende på om den är på jakt efter mat, bygger bo eller leker kull med en kompis.

Deras anatomi är fascinerande, de har starka bakben med fem klor som kan rotera 180 grader vilket gör att de kan klättra snabbt och även klättra med huvudet nedåt. Vassa klor pryder de fyra tårna på framtassarna vilket gör att ekorren lätt kan gripa tag i barken medan de klättrar.

Superkrafter

De ses ofta springa upp för trädstammarna för att sedan svinga sig mellan grenarna med en finesse få förunnad. Medan de rör sig fungerar deras lurviga svans som en balansstång. Och för händelsen att ekorren ramlar används svansen som fallskärm och för att navigera landningsplats. De har också gemensamt med katter att de kan överleva fall från hög höjd utan att skada sig.

Den där fluffiga och gulliga svansen har även en mycket viktig funktion för ekorrens välmående. För under kalla vinternätter fungerar den som ett värmande täcke, medan den på sommarens heta dagar agerar parasoll för att reglera värmen och ge skugga. Ekorrens

vetenskapliga namn är också *Sciurus vulgaris*, vilket direkt översätts till ”den som skuggar sig med svansen” – ett passande namn.

Hem bland topparna

För ekorrar betyder träden både trygghet och föda, och när det saknas träd i omgivningen blir ekorren nervös. Så en ekorre som springer för fullt på marken är ofta på jakt efter tryggheten uppe i ett träd!

Deras bon är ofta bollformade konstruktioner av kvistar, lavar och mossor högt uppe i en tät gran, där de får skydd från väder och rovdjur. Eller så bygger de sina bon bland gamla fågelbon eller håligheter i trädstammar.

Fenomenalt luktsinne

Ekorren har ett fenomenalt luktsinne och en hane kan dofta en löpande hona på flera hundra meters avstånd. När våren kommer och ekorrarna med rasande fart jagar varandra runt trädstammarna och i grenverken, som små röda pilar som susar fram, så vet man att parningssäsongen är i full gång!

Och samtidigt som natur och träd börjar blomma så fylls skogen av små, pigga ekorrungar. Redan en dryg månad efter parning föds ungarna, små som musöron och alldeles blinda, men redan fulla av energi. Ungarna stannar sedan i boets trygga värme de första veckorna men börjar snart utforska omgivningen. På sina upptäcktsfärder hoppar de ivrigt mellan grenar, ibland med klumpiga fall som följd, men med tiden blir de lika skickliga klättrare som sina föräldrar.

”För ekorrar betyder träden både trygghet och föda, och när det saknas träd i omgivningen blir ekorren nervös”

Buffé för en gourmand

Som djur är ekorrar också riktiga gourmander. Varje dag kan de sätta i sig frön från hela 25–30 grankottar! Men de är inte bara intresserade av frön, de äter även svamp, insekter, nötter och insektslarver. Har man turen att ha en ekorre i trädgården kan man kanske skämma bort den med hasselnötter eller solrosfrön.

Foto: Shutterstock

Och nu under vintertid är det en perfekt idé att sätta upp liten ekorrmatare och bjuda in till buffé.

De är också några av de få vilda djur som tycker om människor. Inte sällan går det att se människor mata ekorrar direkt från handen och ekorrar har inga problem att bosätta sig i bostadsområden och leva i närhet av människor. Så länge de har träd och mat runt omkring sig är de nöjda.

Den ofrivillige trädplanteraren

Ekorrrar är framförallt riktiga överlevnadskonstnärer, och när hösten kommer börjar förberedelserna inför vintern eftersom de inte går i ide. Deras skattkistor som innehåller ett överflöd av nötter, kottar och svampar samlas och göms på hemliga platser i skogen.

De är duktiga på att minnas var de gömt sina skatter och kan hitta dem igen, även under snön. Men även den bästa missar ibland vilket innebär att de nergrävda fröna börjar gro till våren för att bli till nya träd. Så genom ekorrems glömsel bidrar den till skogens ekosystem och gör att nya träd växer upp på oväntade platser. Så ekorren är också en ofrivillig trädplanterare.

Hoppande små busfrön

Nu under vintertid hålls utkik för ekorrar som hamstrar nötter och rör sig till tätare granar och håligheter för värme och trygghet. Medan de till våren och sommaren blommar ut i hoppande små busfrön. Dessa charmiga aktrobater är en påminnelse om skogens magi – året runt.

FUN FACTS OM EKORRAR

Namn: Sciurus vulgaris (betyder ”den som skuggar sig med svansen”)

Livsmiljö: Trivs bäst bland granskog och parker – men kan ses hoppa mellan träden nästan överallt.

Favoritmat: Nötter, kottar och svamp! Ekorren samlar skatter under hösten för att ha mat hela vintern.

VISSTE DU ATT

Världens mest kända ekorrar heter Piff och Puff! Egentligen är de jordekorrrar men på film klättrar de i trä. De gjorde entré i Disneys värld på 1940-talet och blev snabbt favoriter med sina busiga upptåg.

Iran anklagade 2007 ekorrar för att vara spioner. Enligt rapporterna hävdades att fjorton ekorrar observerats vid gränsen med vad som kunde vara spionutrustning. Detta gav upphov till både skratt och uppmärksamhet internationellt. Det finns inga bevis för att ekorrar används för spioneri vare sig i Iran eller i något annat land.

Ekorrrar kan äta 2/3 av sin kroppsvikt på en vecka! Motsvarigheten för en vuxen man på 90 kg är att äta 60 kg mat!

Ekorrrar kan klara fall upp till 30 meter utan att skadas. Svansen som på vintern är ett värmande täcke och på sommaren ett svalkande parasoll används också som balansstång under klättring och hopp eller fungerar som fallskärm när det plötsligt blir fritt fall.

NY VARDAG VÄNTAR FÖR ÅKARE OCH CHAUFFÖRER

Ungefär 7 000 chaufförer. Det är det uppskattade antalet som kör virkes-transporter i Sverige under ett år. Precis som alla andra i branschen måste de förbereda sig på övergången till VIOL 3 för att kunna få väga in sin last. Krister Pettersson, chef för Biometrias virkesmätning och Erika Villumsen, affärskonsult för transportföretag, berättar här om den nya vardagen som väntar för åkare och chaufförer.

Från avverkningen i skogen till 326 mätplatser vid sågverk, massafabriker och värmeverk. Det är chaufförerna som håller ihop kedjan i skogsbranschen och transporterar det som ska mätas in för att sedan bli byggmaterial, papper och värme. Man kan utan ironi konstatera att utan chaufförerna stannar Skogssverige.

– Det är därför som det är så viktigt att vi når ut till dem och deras åkare att de måste förbereda sig på övergången till VIOL 3, säger Krister Pettersson och förklarar vad det är som gäller från och med den andra maj nästa år.

”Alla chaufförer måste gå denna utbildning annars kommer de inte veta vad de ska göra den andra maj.”

Interaktiv utbildning

Åkarna har i uppgift att se till att chaufförerna går en interaktiv utbildning på en halvdag. Och i slutet får deltagarna göra ett kunskapsprov för att visa att de har tagit till sig informationen.

– Alla chaufförer måste gå denna utbildning annars kommer de inte veta vad de ska göra den andra maj. Utan utbildning kommer de inte heller att bli godkända av systemet när de kommer för att mäta in. Biometria kommer då inte att ta emot lasset, säger Krister Pettersson.

Han förklarar att åkarna måste vara beredda på att detta krävs och prata med sina chaufförer redan nu. Och de ska inte vara rädda för att ta kontakt med Biometria om de undrar över något.

Åkare ligger efter

Erika Villumsen arbetar med transportföretagen och hjälper till med att nå ut till dem med information kring de kommande förändringarna.

– Jag är ute på besök och har veckoavstämning med mindre aktörer och elva stora transportföretag som i sin tur har medlemmar. Något som jag har märkt är att de är mindre digitala än vad man hade önskat och kanske förutspått, säger hon och tillägger:

– Jag tror att en av de stora utmaningarna är transportföretag som har direktavtal med mindre och mellanstora befraktare* som själva inte kommit så långt i sitt arbete mot VIOL 3 och därför inte initierat en dialog med sina affärspartners.

Utan chaufförerna stannar allt

Biometria har inte heller kontakt med samtliga transportföretag på marknaden.

– Idag ser vi inte de aktörer som inte har en huvudkod i vårt system utan kör under transportörsnummer. Det gör det svårare att nå ut och informera om den förändring som kommer till dessa aktörer. En annan utmaning är att man inte har så mycket dialog med de partners

man har affärer med, tar returer åt och så vidare på en dynamisk transportmarknad där affärer uppstår på studs.

– Vid Go Live blir det märkbart om dessa parter inte är förberedda, säger Erika Villumsen.

Hon poängterar att alla i branschen måste se hur viktiga chaufförerna är. De kanske inte ses som en del av branschen för att de befinner sig i utkanten och kör virke en dag och grus en annan.

– Men när vi går live kommer vi inte vara starkare än den svagaste länken. Och om chaufförerna inte vet hur de ska mäta in då avstannar allt, säger Erika Villumsen.

Risk för långa köer

Men det handlar inte bara om att skogsbranschen riskerar att stanna. Biometria vill även undvika att det uppstår friktion på mätplatserna om chaufförerna inte kan mäta in.

– I stort fungerar det bra där ute, inte minst med tanke på de 100 000-tals transporter som görs per år. Vi gillar varandra och vill att det ska fortsätta att vara så. Nu är det åkarna och vi på Biometria som ansvarar för att chaufförerna inte ska komma i kläm, säger Krister Petersson.

Den chaufför som inte genomfört utbildningen kommer alltså inte kunna lasta av sitt virke. Chauffören kommer inte heller kunna lasta av om de exempelvis kommer med ett VIOL 2-lass när det handlar om en affär som gjorts i VIOL 3. Eller om det är två sorters lass på samma ekipage.

Ansvar att informera chaufförerna

– Det senare är en av våra stora farhågor för då kan det bli lång kö ut på motorvägen vid industrierna som

ligger söderut längs med E4:an. Jag tror inte att åkarna riktigt har den bilden klar för sig, säger Krister Petersson.

Krister Pettersson betonar att det hänger på åkaren att informera chaufförerna exakt vad som ska hämtas upp. Det kan innebära att chaufförerna kanske inte får fylla bilen om det ligger två olika typer av lass och väntar vid vägen.

– Jag förstår att chaufförerna är stressade, de tänker på sina vil- och körtider, ibland handlar det om språkförbistring. De vill att allt ska gå smidigt, men allt måste gå rätt till. Annars kommer de inte kunna väga in, säger han.

”I stort fungerar det bra där ute, inte minst med tanke på de 100 000-tals transporter som görs per år.”

Åkarna behöver göra sin hemläxa

Krister Petersson bedömer att det finns varierad kunskap i de här frågorna hos åkarna i dag.

– De stora aktörerna har resurser men de små kanske bara äger ett par tre ekipage och är själva chaufförer. Det kan vara svårt för dem att sälla informationen och veta vad som gäller. Vi uppmanar därför alla att ta kontakt med oss innan det är för sent, säger han.

Det kommer att sättas upp instruktioner på mätplatser och där det är bemannat finns det möjlighet att få viss hjälp.

– Men det går inte att få alla svar på plats. Vi kommer att hålla en god ton men hänvisa chaufförerna tillbaka till åkarna som måste göra sin hemläxa, säger Krister Petersson.

** Råvaruföretag som köper transporter*

NAMN: Erika Villumsen, Tjänsteutvecklare på marknad
UTBILDNING: Kandidat i företagsekonomi och en master inom företagsadministration **ALDER:** 26 år
FAMILJ: Sambo, två barn och för många hästar
BOR: På en hästgård i Mulseryd utanför Jönköping
FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN: Är uppvuxen på bondgård och är skogsägare. Skogen är en förutsättning för livet.

NAMN: Krister Petersson, chef för virkesmätning
UTBILDNING: Officersskolan (kapten) **ALDER:** 55 år
FAMILJ: Fru och en son **BOR:** I Borlänge
FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN: Mitt största fritidsintresse sedan barnsben har varit jakt. I Försvarsmakten var man ju hela tiden i skogen. Jag är en friluftsmänniska och har en fågelhund.

TRÄ HUS

Efter årtionden av massproduktion av flerbostadshus i betong, cement och tegel växer nu en ny trend fram med moderna träbyggnader. Från ikoniska kulturhus till hela stadsdelar, lockas allt fler arkitekter och beslutsfattare till att bygga flerbostadshus i trä. Det är både harmoniskt och snällare mot miljön. Mätbart spår att trä kommer att bli en allt viktigare byggsten för framtidens samhällen.

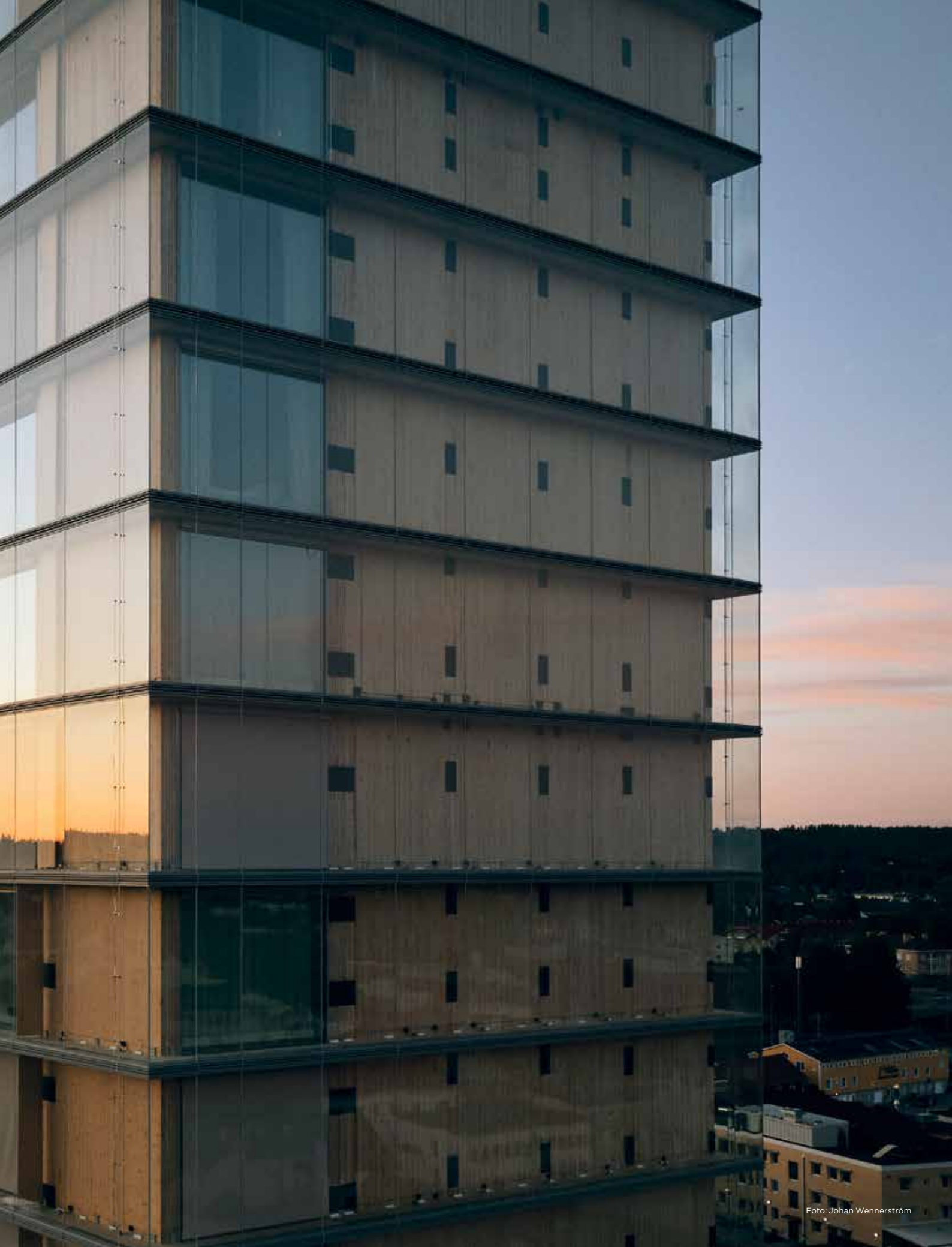

Foto: Shutterstock / Alexander Farnsworth

Taklampan

Skandinavien har ett rikt utbud av trä. Det hör till vår historia och vårt DNA att förknippas med milslånga vidder av grön och skön skog. Många är överens om att skog och trä ökar människors välmående. Skogen kan vara både för lek, avslappnande promenader, för att plocka svamp och bär, jägarlagen spanar efter vilt och friluftsmänniskan vandrar och slår ner sitt tält när det närmar sig kvällstid. Alla dessa aktiviteter sänker stressnivåer och skapar lugn hos människor.

En harmonisk flygplats

Det finns flera utmärkande projekt som har inspirerats av trä för att skapa lugnare och mer stressfria miljöer. Ett intressant projekt i sammanhanget är Helsingfors flygplats som vunnit flera priser, bland annat titeln Nordeuropas bästa flygplats. En bidragande anledning till detta är att flygplatsen har byggt ett helt tak tillverkat av finländsk gran för att skapa en lugn och harmonisk atmosfär i en annars stressfylld miljö.

Och i Arvika invigdes 2021 en skola, helt byggd i trä, som är anpassad utifrån den senaste forskningen om Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. På skolans tak finns odlingslådor och växthus medan skolgården har flera plattformar i trä på olika nivåer för att elever ska kunna sitta enskilt vid behov.

Högsta träbyggnaderna i världen

Förutom att skog och träd har en lugnande inverkan på människor har det blivit mer trendigt att bygga i trä. Större byggnationer i trä, både för kontors- och kultursyfte, har fått ett ordentligt genombrott under de senaste 10–15 åren. Skandinavien kan stolt placera två byggnader på topp-fem-listan över högsta träbyggnaderna i världen. I Norge står det 85 meter höga Mjøstårnet, som huserar kontor, hotell och bostäder. I Skellefteå finns det 72 meter höga Sara Kulturhus, som tillsammans med ett skogsinspirerat träbyggt hotell agerar som stadens mötesplats för konserter, föreställningar och evenemang.

Sara Kulturhus har satt Skellefteås tradition av träbyggnation på kartan, och projektet har fortsatt att tänja på gränserna för innovation inom området. Materialet som använts till bygget kommer från närliggande skog, och enligt planchef Therese Kreisel har träden som använts vuxit inom en omkrets på sex mil från Skellefteå. Det majestätiska kulturhuset har byggts med tekniken att använda korslimmade träskivor och tjocka brandskyddslackade plywoodplattor.

Bort med betong

Som exemplet med Sara Kulturhus demonstrerar är en stor fördel med byggprojekt att vi har så god tillgång till skog. Förutom att det minskar transportkostnaderna för byggmaterial är trä också ett bra alternativ för att minska koldioxidutsläppen vid produktion.

Naturskyddsföreningens siffror visar att produktionen av betong står för cirka 8 procent av de globala koldioxidutsläppen. Trä som används i byggprojekt har

redan bundit en stor mängd koldioxid och detta lagras tills träet förmultnar eller bränns upp. Därför har Naturskyddsföreningen rekommenderat att minska användningen av betong för att i stället öka användandet av trä i byggprojekt.

Kortare byggtid

Det är inte bara Naturskyddsföreningen som förespråkar byggande i trä – ett skifte bland politiker och kommuner är också tydligt. En stor fördel som lyfts fram är den kortare byggtiden, vilket gör att fler bostadshus och byggnationer kan genomföras snabbare. Stockholm Stad är en kommun med flera byggprojekt på gång där fokus ligger på att bygga i trä.

Cederhusen i Stockholmsstadsdelen Hagastaden är ett av världens största trähusprojekt i en innerstadsmiljö. Fasaden är klädd med cederträ och stommen är tillverkad av korslimmade skivor av gran och furu. Att använda trä till stommen och fasaden gör också att vikten

Stockholm Wood City

Bild: Atrium Ljungberg

Helsingfors flygplats

blir lättare, vilket i detta fall har möjliggjort att Haga-staden har kunnat expanderas med bostadshus upp till 10–13 våningar.

Göteborgs Stad vill inte vara sämre och har satt ett ambitiöst mål att minska sin klimatpåverkan i all nyproduktion med 50 procent till 2025. Vid Hisingsbron, med utsikt mot Göta Älv, planeras också ett nytt landmärke, Kajplats 16, som ska bli en träbyggnad helt i hållbarhetens tecken.

Hela stadsdelar i trä

Förutom landmärken och kulturbyggnader märks ett skifte i produktionen av flerfamiljshus. Lågkonjunkturen bidrar till att bostadsbyggandet har svalnat, men positiva rapporter visar att nyproducerade flerbostadshus i trä ökar.

Det handlar inte bara om nyproduktion av enskilda hus, utan även hela stadsdelar som ska inspireras av

trä planeras runt om i Sverige. Ett sådant projekt är Stockholm Wood City, Trästad i Sickla, som beskrivs som världens största stadsbyggnadsprojekt i trä. Första spadtaget för 2000 nya bostäder ska tas under 2025.

Trätrenden

De klassiska faluröda trähusen på landsbygden står att skymta över hela Sveriges landsbygd medan större städer kännetecknas av hus i betong och i vissa fall tegel. Men den stadsbilden kommer att förändras då det byggs flerbostadshus i trä som är 13 våningar höga och allt fler hus får träfasad vilket bryter av mot den klassiska putsen och skapar en mer levande och hållbar livsmiljö för människor i städer.

Trätrenden är definitivt här för att stanna. Att fler aktörer upptäcker fördelarna med trä är självklart något branschen och Mätbart ser som positivt och spännande.

CEDERHUSEN

Stockholms första flerbostadshus i massivt trä, där stommen består av korslimmade skivor av gran och furu, stod klart för inflyttning 2022. Projektet har tagit inspiration från äldre svenska trähusen, och som namnet antyder, har fasaden klätts med cederträ.

TAKLAMPAN

Nollenergihusen i kvarteret Taklampan är ett annat bostadsprojekt som byggts med träinslag. Hyreshuset, som ligger i Hammarbyhöjden i Stockholm, har fasader helt i trä och vann 2017 utmärkelsen Framtidens fastighet på Fastighetsmässan.

TRÄSTADEN STOCKHOLM WOOD CITY

Precis sydost om Stockholms innerstad, i Sickla, planeras världens största stadsbyggnadsprojekt i trä. Området kommer att byggas med trästomme och beräknas omfatta 250 000 kvadratmeter. Inflyttningen i de första lägenheterna beräknas till 2027.

KISTA TRÄHUS

Den norska miljardären Arthur Buchardt har ambitiösa planer på att resa ett 140 meter högt trähus i Kista industriområde utanför Stockholm. Det kommer bli världens högsta trähus, men planerna är fortfarande i ett mycket tidigt skede.

ÄLVSJÖ

Det finns planer från Stockholm Stad att riva Stockholmsmässan och göra plats för bostäder. Ett förslag är att bygga cirka 5 000 bostäder helt i trä, där även isolering och golv utgörs av trä. I planerna inkluderas både radhus och flerfamiljsbostäder i 3–6 våningar.

Bild: General Architecture / Folkhem

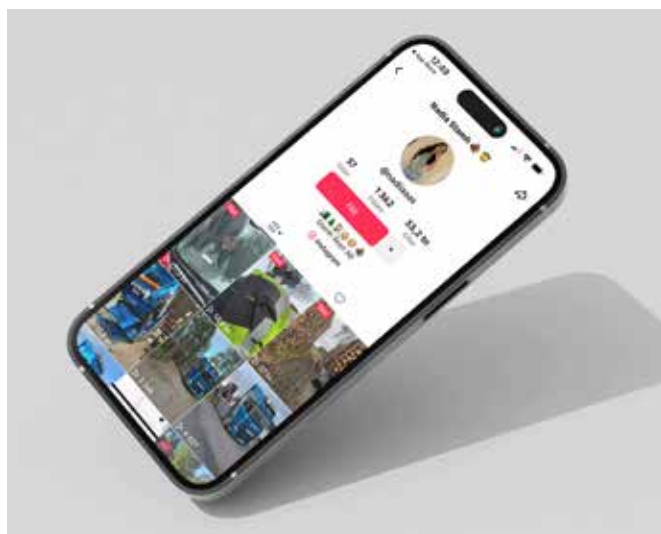
Cederhusen

KOLLA IN

Lästips! Trä – Virkeskvalitet förr och nu

”Den här boken har behövts länge.” Så inleder Hantverkslaboratoriet sitt förord till boken av författaren Thomas Thörnqvist, professor emeritus i virkeslära vid Linnéuniversitetet. Han har sammanställt kunskap om ved, virkeslära, timmerhantering och virkesbeständighet från 1700-talet fram till idag.

@nadiiaas på TikTok

Under namnet @nadiiaas delar Nadia Stamh med sig av vardagen som timmerbilschaufför på TikTok. Häng med för att se hur lastning och lossning går till och inte minst hur fjärrmätning fungerar från chaufförens perspektiv.

Skogsbaserat supermaterial

Rena inomhusluft med cellulosabaserat material? Det är precis vad start-up bolaget Adsorbi har utvecklat för att komma ifrån fossilbaserade kolfiltrar. Adsorbi är ett av flera startupbolag som deltar i den nya omgången av Bizmakers program Forest Business Accelerator. Läs mer här: <https://adsorbi.com/>

Vinterfåglar inpå knuten 2025

Den 24–27 januari 2025 är det dags att räkna och rapportera vilka fåglar och hur många arter vi ser vid fågelmatningen. Birdlife Sverige står bakom initiativet som funnits sedan 2006 och som bidrar till att ge en bild av de fågelarter som tillbringar vintern i Sverige. Läs mer och delta på: <https://vinterfaglar.se/>

Foto: Olle Melkerhed

Eltimmerbil för tuffare transporter

Under Elmia Lastbil i augusti 2024 presenterade Scania sin nya eltimmerbil med tandemdrift och kran. Lastbilen som ska transportera virke från skog till terminal har cirka 20 mils räckvidd och klarar skogstransporter upp till 72 ton.

Utvecklingen är ett viktigt steg för att nå målet i det stora branschprojektet TREE, som siktar på att hälften av skogsbrukets nya lastbilar ska vara elektrifierade år 2030.

MÄTPLATS EFTER MÄTPLATS

På väg att bli redo

320 mätplatser spridda över hela Sverige, från Tärendö i norr till Vittskövle i syd, från Mölndal i väst till Klintehamn i öst. Alla måste vara redo inför övergången till VIOL 3. Svante Wikner, tjänsteansvarig för mätning, och Kent Hedlund, virkesmätare och superuser, berättar här hur arbetet med det fortskrider.

Det är mycket som måste stämma inför lanseringen av VIOL 3. Förberedelser pågår för fullt, inte minst på alla mätplatserna. Men vad innebär det rent praktiskt att de måste vara redo för övergången?

– Det handlar om att våra system sitter ihop med lokala hårdvara i form av mätutrustning. Och att de människor som ska använda denna är förberedda och förstår hur man ska göra när vi startar. Att vara redo innebär att vi känner oss trygga med att det kommer att fungera, säger Svante Wikner och fortsätter,

– Branschen har krav på att virkesflödet inte får störas vid övergången till VIOL 3, det får helt enkelt inte hända.

”Att vara redo innebär att vi känner oss trygga med att det kommer att fungera”

Tekniska förberedelser

Mätplatsstödet i VIOL 3 ska användas tillsammans med befintlig utrustning på mätplatserna. För att göra det möjligt började Biometria under 2023 att ta hjälp av ambulerande virkesmätare i ett första steg.

– Efter de tekniska förberedelserna har vi åkt ut på ett antal utvalda platser i landet och säkerställt att allt fungerar. Vi genomför också praktiska tester som verifierar det operativa flödet. Då använder vi riktiga bilar för att testa moment som vägning på fordonsvåg, mätning i fjärrmättningsrigg och se att utskrifter fungerar, säger Svante Wikner.

Den mänskliga faktorn en utmaning

Det ska påpekas att när det här numret av Mätbart kommit ut har precis den första skarpa affären i produktionsmiljö dragit i gång vid SCA:s terminaler utanför Umeå. Det handlar om råvara som ska flyttas. Hur det gick får vi återkomma till senare.

Svante Wikner säger att han inte är oroad över tekniken och att han än så länge inte stött på något som inte kunnat lösas. Den största utmaningen ligger i stället i att få alla att förstå hur allt fungerar och hur mätplatsstödet ska användas.

– Den viktigaste komponenten är den mänskliga faktorn och hur vi lär ut. Därför är det viktigt att vi fångar in hur det fungerar på de platserna vi testar på, säger han.

Superusers hjälper till

Medan Svante Wikner överser det tekniska så är virkesmätaren Kent Hedlund en av de som ska hantera den mänskliga faktorn. Som superuser går han i första ledet för att hjälpa sina kollegor och chaufförer att hantera det nya stödet.

Kent är stationerad vid sågverket och fabriken i Iggesund strax söder om Hudiksvall. Han tror att det är ett av skälen till att han blev tillfrågad att bli superuser.

– Här finns alla möjliga sorters handelssortiment som transporteras hit av både av tåg, båtar och lastbilar. Det är bra att ha en superuser på en sådan plats eftersom det är lite mer komplicerat än en vanlig mätplats, säger Kent Hedlund som ska lära upp och vara stöd till de andra virkesmätarna i Sundsvallsdistriktet.

Nytt mätplatsstöd

Till vardags sköter han sitt vanliga jobb samtidigt som han försöker lära sig mer och mer om mätplatsstödet för VIOL 3.

– Jag tittar på vilka flöden som finns, testar lite och visar kollegor. Det är mer logiskt och ser enklare ut än

när vi skulle lära oss det tidigare stödet, Doris, säger Kent Hedlund och fortsätter:

– Det finns en nyfikenhet hos virkesmätarna men en viss oro hos chaufförerna. De tycker att det blir mer som hamnar på deras bord. Men lösningen är ganska pedagogiskt byggd så vi hoppas att tröskeln inte är så hög för dem att lära sig.

”Det är bra att ha en superuser på en sådan plats eftersom det är lite mer komplicerat än en vanlig mätplats”

Separata flöden för VIOL 2 och VIOL 3

En annan sak som måste stämma är att chaufförerna kommer med exakt den last som de har aviserat i det nya stödet. Visserligen kommer det att ske en parallell-drift under en kortare period då både VIOL 2- och VIOL 3-virke mäts in. Men dessa får inte blandas i samma leverans.

– Det kan vara frestande för en chaufför att plocka upp två olika sorters virke om båda ligger vid vägen, inte minst för att fylla upp bilen. Men det är inte tillåtet, flödena måste hänga ihop, säger Kent Hedlund.

Svante Wikner summerar hela resonemanget så här:

– Det är vi på Biometria som har tagit fram VIOL 3 men vi måste alla hjälpas åt och förbereda oss inför övergången. Och det blir mest effektivt om alla inblandade är engagerade och lär sig hur VIOL 3 fungerar, då kommer vi att undvika störningar i virkesflödet.

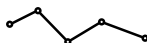

NAMN: Kent Hedlund, virkesmätare, Iggesund, sedan 1994 **UTBILDNING:** El-utbildning på gymnasiet **ALDER:** 51 år **BOR:** I Enånger, två mil söder om Hudiksvall **FAMILJ:** Sambo och två döttrar **FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN:** Tycker om svampplockning, men är mer en havsmänniska.

NAMN: Svante Wikner, tjänsteansvarig för mätning, sedan 2003 **UTBILDNING:** Civilingenjör **ALDER:** 61 år **BOR:** I Sundsvall **FAMILJ:** Fru och två barn, två barnbarn **FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN:** Jag äger inte skog men gillar att vara ute och vandra och plocka bär och svamp. Jag följer också med grabben när han jagar.

KUNDSERVICE VAXLAR UPP

Trycket på Biometrias kundtjänst och support ökar ju närmare övergången till VIOL 3 vi kommer. Men kundservicechef Ann-Sofie Torgnysdotter och Camilla Nilsberth, chef för kundsupport, har ställt Kundservice redo inför Go Live. Här berättar de hur de ska klara av ett hårt tryck med många frågor från skogsbranschen.

Via mejl och telefonsamtal kommer dagligen mängder av olika sorters förfrågningar in till Biometria. Från skogsbranschen hör man av sig för hjälp med stort och smått, och personalen gör allt vad den kan för att så fort som möjligt leverera ett tillfredsställande svar på frågorna.

– Vi har mer än dubblat bemanningen sedan ett år tillbaka och är nu fyrtio personer inom kundservice. Alla medarbetare är kvalificerade tjänstespecialister och det finns en samordnare för varje tjänsteområde som ständigt följer upp våra leveranser, säger Ann-Sofie Torgnysdotter som har stort fokus både på den stundande förändringen och personalens mående, engagemang och att alla vet vad de ska göra.

”Vi har mer än dubblat bemanningen sedan ett år tillbaka och är nu fyrtio personer inom kundservice”

Supporten är hjärtat

Ann-Sofie och Camilla vet att allt som de och deras medarbetare gör är en avgörande del för Biometrias ansikte utåt.

– Hjärtat i vårt arbete är supporten. Det handlar om handlingsstider, att det går snabbt och att man får den hjälp som man efterfrågar, säger Ann-Sofie Torgnysdotter.

Över 5 000 ärenden i månaden

Varje månad hanterar kundservice och supporten över 5 000 ärenden, där andelen VIOL 3-ärenden ökar stadigt. Det kanske låter som om det bara handlar om problemhantering men så är inte fallet. Kunderna behöver även hjälp med exempelvis administration i VIOL 3.

– Vi lägger upp data åt kunder i den nya miljön så att den ska kunna användas skarpt. Det är en stor uppgift. Det gäller att få in beställningarna i tid från kunder och att de samtidigt vet vad de ska beställa, säger Camilla Nilsberth och fortsätter:

– Vissa saker är svårare att greppa och behövs utbildning för. Det är lätt att beställa men VAD ska man beställa, det är en annan fråga. Då måste man först förstå VIOL 3-upplägget. Det går inte att göra som i VIOL 2, säger hon.

Dags för skarp drift

När Mätbart gör den här intervjun ska arbetet med isolerade affärer i skarp drift dras i gång där Biometria är delaktiga i supporten. I maj börjar omlägningsperioden med paralleldrift av VIOL 2 och VIOL 3. Och i december när det här numret av Mätbart finns ute har kundernas egna driftsförberedelser dragit i gång.

– Kundernas driftförberedelser innebär att kunderna på egen hand exempelvis ska lägga in prislister och alla data som de ska jobba med. Där kommer de att behöva mycket support och det blir en stor arbetspuckel för oss. Supportbehovet hos kunderna ser olika ut och

vi kommer anpassa oss så mycket det går för att stötta kunderna. Vi vill trycka på att det är mycket viktigt att alla tar sitt ansvar för att säkra att just deras företag är redo för att kunna göra affärer i VIOL 3 säger Camilla Nilsberth.

Trycket ökar

Ann-Sofie Torgnysdotter ser att trycket hela tiden ökar på kundservice och supporten, något som kommer att kulminera när det är dags för övergången i maj.

– Vi kommer att ta in ännu mer kompetens, inte minst under Go Live-perioden. Flera medarbetare som inte jobbar med support i dag kommer att få hjälpa till. Och jag är övertygad om att det kommer att fungera bra, säger hon.

Frågan är då hur kunderna påverkas av omställningen. Har de märkt av hur arbetet trappas upp?

– Kundservice är mycket aktiva för att underlätta för kunderna i VIOL 3 tillsammans med övriga Biometria. Det tror jag är något som kunderna märker av. Under upptrappningen av VIOL 3 så kan kunderna uppleva något längre handläggningstider. De kommer även

uppleva att de behöver ta en mer aktiv roll i VIOL 3, säger Ann-Sofie Torgnysdotter och fortsätter:

– Vi vill skicka med att hela Biometria arbetar tillsammans för att det ska bli en smidig övergång till VIOL 3. Kunderna kommer se samma stora engagemang från Biometrias sida när de vill ha hjälp.

”Vi vill skicka med att hela Biometria arbetar tillsammans för att det ska bli en smidig övergång till VIOL 3”

Support dygnet runt

De flesta samtal till kundservice kommer på dagtid men om kunder behöver hjälp på natten så svarar fjärrmätningssentralen vilket de kommer göra även när VIOL 3 drar i gång.

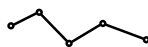
– De tar även samtal under kontorstid om inte vi på kundservice hinner med. De har otroligt mycket kompetens, särskilt när det gäller supporten av chaufförer. Det är stor hjälp, säger Ann-Sofie Torgnysdotter.

NAMN: Ann-Sofie Torgnysdotter, kundservicechef
UTBILDNING: Civilingenjör i kemi och doktor i pappers-teknologi **ÅLDER:** 49 år **FAMILJ:** Man, ett barn och två bonusbarn **BOR:** I Malstabodarna utanför Sundsvall
FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN: Jag är skogsägare och har satsat på skogsindustri sedan jag började studera. Jag jagar också och har jakthundar.

NAMN: Camilla Nilsberth, chef för kundsupport
UTBILDNING: Gymnasieutbildning, HR-programmet i Östersund **ÅLDER:** 55 år **FAMILJ:** Sambo, tre egna barn, tre bonusbarn plus ett barnbarn (Oliver)
BOR: I Sundsvall **FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN:** Är en bär- och svampplockare som strosar i skogen.

FEM SNABBA

Vi träffade Biometrias projektledare för Avskogningsförordningen

Oskar Cederlöf jobbar som Affärsutvecklare på marknadsavdelningen där han utreder olika frågeställningar utifrån kundernas behov och önskemål.

Därtill är han projektledare för Avskogningsförordningen på Biometria.

Mätbart har passat på att ställa några frågor till Oskar.

Du är ju projektledare för Avskogningsförordningen även kallat EUDR. Berätta, vad är EUDR?

– Det är en förordning från EU som ska förhindra att tillståndet för världens skogar försämras. Tanken är att det inte ska vara möjligt att sälja träråvara från avverkningar som leder till att skogsmark ställs om till jordbruksmark eller att naturskogar förvandlas till mer plantageliknande skog.

Vad kommer EUDR att innebära för oss i Sverige?

– Administrationen kommer att utökas då all avverkning måste anmälas till ett särskilt EU-system som heter Traces. Man behöver även intyga att råvaran uppfyller kraven i förordningen samt ange platsen för avverkningen. Därtill behöver man i fortsättningen anmäla när skogsråvara förädlas till nya produkter. Det som är knepigt är att kravet på att hålla reda på råvarans ursprung och säkerställa att så kallad tillbörlig aktsamhet är säkerställd även riktas mot aktörer längre fram i förädlingskedjan.

Vad är Biometrias roll kring EUDR i Sverige?

– VIOL-systemet förmedlar de referensidentiteter som alla parter i en råvaruaffär behöver hålla reda på. Det underlättar både informationsdelning och administration. Biometria hjälper också till att reda ut hur tillämpningen ska gå till och har en särskild grupp med representanter från skogsföretagen som jobbar med detta.

Varför har man valt att skjuta fram införandet?

– Den huvudsakliga orsaken som EU-kommissionen anger är att många företag behöver mer tid för att kunna förhålla sig till förordningen men det finns också ett antal obesvarade frågor som måste redas ut. Till exempel hur det geografiska ursprunget ska anges då träråvara

från många olika platser har blandats samman i en produktionsprocess. Eller hur man hanterar ej godkänd råvara som har kommit in i en förädlingskedja.

Hur påverkas VIOL av senareläggningen av införandet?

– Stödet för Avskogningsförordningen införs i VIOL 2 trots senareläggningen men utan att det är obligatoriskt att ange referensidentiteterna. Det ger företag möjlighet att prova sig fram redan från december 2024. När VIOL 3 lanseras kommer stödet även att finnas där redan från start så att systemet är helt förberett då Avskogningsförordningen ska vara implementerad vilket nu ser ut att bli i december 2025.

NAMN: Oskar Cederlöf **ÅLDER:** 53 år

UTBILDNING: Jägmästare **BOR:** Östersund

FAMILJ: Fru och tre utflugna döttrar

FÖRHÅLLANDE TILL SKOGEN: En plats där jag mår bra och som dessutom betalar min lön varje månad.

Vi ses i nästa nummer

Utkommer i September 2025.
Orkar du inte vänta? Följ oss gärna.

MÄTBART

Biometria | Box 89, 751 03 UPPSALA

B

PP

Sverige, Port Payé

